

Kronika 1994

Město Úvaly, Středočeský kraj

retrospektivní zápis podle podkladů kronikáře PhDr. S. Sedlmajera.

Shromážděné materiály a informace z archivu městských kronik

a měsíčníku Života Úval zapsala a doplnila

Mgr. Alena Janurová – správce archivu v roce 2019.

Záznamy kronikáře jsou ponechány v původním znění, zařazeny do kapitol a
nové, doplňující informace, jsou psány kurzívou.

Kronikářský zápis retrospektivní, pořízený v roce 2019, má 45 stran, tj. slovy čtyřicet pět.

Schválen usnesením zastupitelstva Z-62/2019 dne 27.6.2019

Podpis pověřeného sestavením

Podpis starosty města Úvaly

Obsah

Kronika 1994	1
Úvod.....	5
I. Důležité události z domova a ze světa	5
Vztah k Úvalům	5
Zřizování nových okresů	6
Údálosti z domova a ze světa 1994 – výběr z internetu	7
Česko	7
Svět	7
Probíhající události	8
Věda a umění	8
II. Orgány městské správy	10
Rada města	10
Zlaté stránky – telefonní seznam Úval	10
Veřejná zasedání městského zastupitelstva	11
Městský úřad Úvaly	14
Odpady.....	14
Místní poplatky	15
SPOZ – sbor pro občanské záležitosti	15
Sociální pomoc	15
III. Hospodaření města	15
Rozpočet	15
Investice	16
Územní plán města.....	16
Správní poplatky platné od 1.6.1994	17
Majetek města	17
Restituce	18
1. Majetek nabývaný podle zákona č. 172/1991 Sb.:	18
2. Majetek města – koupě	19
3. Majetek města – prodej.....	19
4. Majetek města, dořešení majetko-právních vztahů	20
5. Majetek města – pronájem a nájem	20
Privatizace	20
Otázky pro odbor výstavby a životního prostředí od ŽÚ 5/1994	21
Koupaliště	21
IV. Podnikání, obchod, služby, zdravotnictví.....	21
Nově otevřené prodejny a vinárny, firmy	21
Pošta informuje.....	22
Služby	22
MULTITEC.....	22

Zdravotnictví	23
V. Politický a kulturní vývoj, školství, spolky	24
Politické strany	24
Místní sdružení ODS	24
Na anketu reaguje starosta I. Černý – ŽÚ 7/1994	25
Je skutečně všechno tak špatné?	25
Teze volebního programu nezávislých kandidátů	25
KSČM - Několik poznámek před volební kampaní.....	27
Volby	27
Informace o volbách do zastupitelstev v obcích	27
Zhodnocení uplynulého volebního období	28
Výsledky voleb.....	28
Školství	29
Francouzština v Úvalech	29
Mgr. A. Garnolová	29
Spolupráce praktické rodinné školy a mateřské školy.....	30
Děti z 2. mateřské školy píší v ŽÚ 5/1994 pozdrav	30
MDDM.....	30
Kultura	30
Městská knihovna.....	30
Archivní fond /převážně fotografií Jaromíra Rajnyše, Úvaly, čp. 555	30
KD MM - Kulturní dům Marie Majerové	31
Kino Úvaly a Kulturní dům – ukončení činnosti.....	31
Poslední akce v KD MM - Vánoční akademie	32
Koncert.....	32
Plesy	32
Spolky.....	32
Český svaz chovatelů v Úvalech (ČSCH)	33
Stavební bytové družstvo	33
Sokol.....	34
Sport.....	34
Sportovní klub Úvaly.....	34
Leteckomodelářský klub	35
Junák	35
ZO Českého svazu zahrádkářů Úvaly.....	35
VI. Životní prostředí.....	35
Ekologie.....	35
Čistota Výmoly	35
Zpráva srážkoměrné stanice Úvaly za rok 1994	36
Přehled nadmořských výšek v okolí Úval	36

VII. Obyvatelstvo	36
VIII. Různé	36
Výročí, osobnosti, události	36
Jiří Fejt.....	36
Libuše Hrdinová.....	36
100 let Marie Mužíková.....	37
Bohumil Jandourek.....	37
F. Šrůta: Hrdinové neumírají ... pomníky Praha - východ	38
KDO JE KDO Jiří Štork (Úvaly) sběratel autogramů.....	40
Vanický, Josef - monografie	40
Slavíme 70	41
Očkování psů proti vzteklině	41
Diskuse	41
Nehoda tanku na úvalské železnici	41
Nejen tank dováděl na kolejích	42
Napsali o nás – média.....	43
Dodatek	43
Zkratky:	44

Úvod

Na počátku retrospektivního zápisu kroniky tohoto roku je nutno krátce představit kronikáře, který zachoval útržky informací pro sestavení kronik města Úvaly, ovšem také již z pohledu i pro něj lehce retrospektivního.

*Od 1.1.1986 byl kronikářem města pověřen pan **PhDr. Stanislav Sedlmajer** (*1923), absolvent Filosofické fakulty UK. Mimo své povolání v oblasti podnikové propagace, se zabýval malováním portrétů a krajin. Po řadě svých výstav mimo Úvaly (1957 Pražský salon, 1985 Praha 3 -Zátiší, 1986 Český Brod – Zátiší, 1988 Praha 9 – Obrazy v parku, 1989 Velvary – Obrazy) byla v roce 2000 v rámci oslav „700. výročí obce Úval“ v galerii MDDM instalována také výstava obrazů S. Sedlmajera.*

Shromáždováním podkladů pro kronikářské záznamy se p. Sedlmajer věnoval do roku 1995, kdy ze zdravotních důvodů požádal o odvolání. 18. prosince 1995 zemřel.

*Písemného zpracování podkladů se zpětně postupně ujali **Jiří Schneider** (*1975), studující (koncepty za roky 1995,1996, 1997) a **Ing. Miloslav Breda** (*1936), tajemník MěÚ Úvaly, který byl usnesením rady č. 9903 jmenován od 1.1.1998 kronikářem města.*

*Při zpracování zpětných kronikářských zápisů autoři použili nejen podkladů p. Sedlmajera, zápisů rady MZ, ale i vlastních podkladů a článků publikovaných v městském časopise „Život Úval“, ovšem tyto shromážděné podklady a koncepty nepředali jako kronikářské zápisy ke schválení, tudíž kroniky zůstaly nedokončené a jsou nyní, tj. v roce 2019, retrospektivně zpracovávány z různých pramenů a směsí pohledů bývalých kronikářů. Tímto způsobem je nutné zaplnit chybějící roky kronik 1992 – 2003. Roky 1986 – 1989 retrospektivně sestavil podle konceptů kronikáře Ing. M. Bredy **Dr. Vítězslav Pokorný** (*1950), který byl kronikářem v letech 2004 až 2016. Roky 1991 – 1992 pak zpracovala současná kronikářka **PhDr. Lenka Mandová** (jmenována v r. 2016).*

I. Důležité události z domova a ze světa

Vztah k Úvalům

Dnešním dnem vstupujeme do druhého roku samostatné České republiky /1. 1. 1993/ s prezidentem Václavem Havlem a vládou premiéra Václava Klause.
ŽÚ 1/1994

Zřizování nových okresů

V těchto dnech (*listopad*) probíhají jednání o zřizování nových okresů. V Lidových novinách dnes: "Ruml k novým okresům". Pouze města Jeseník, Český Brod, Valašské Meziříčí, Rumburk a Boskovice mají podle ministra vnitra České republiky Jana Rumla reálnou naději stát se centry nových okresů. Reagoval tak na otázku, zda se okresním městem stanou Hranice na Moravě /nyní okres Přerov, které o to žádají, stejně jako Uherský Brod /okr. Uherské Hradiště/, Kyjov /okr. Hodonín/ a 46 dalších. Ostatním nedává při projednávání ve vládě velkou šanci.

Jak se ukázalo, došlo v této zprávě v případě Českého Brodu, nového okresu, k záměně. Český Brod ztratil naději vystoupit z okresu Kolín.

K historii: Úvaly, Škvorec a okolí náležely v minulosti v krajském členění Českých zemí ve 2. pol. XVII. století do kraje kouřimského se sídlem v Kouřimi, na nejstarším kmenovém osídlení Zličanů s rodem Slavníkovců. Další správní jednotkou v kraji bylo panství. U nás panství Škvorecké nebo Černokostelecké. Vyšší územní celky: okres Českobrodský.

Městská rada Českého Brodu obrací se dnes 16. 8. 1994 dopisem na současné představitele obcí a měst bývalého českobrodského okresu /vytvořen roku 1868/ se záměrem obnovy někdejšího českobrodského okresu. Výzvu podepsala z pověření rady města Český Brod tajemnice Vlasta Václavková. Výzva byla zaslána starostovi města ve dvaceti vyhotoveních i pro spádové obce. Ve výzvě byla položena otázka, která měla být bezodkladně zodpověděna: Vyhovovalo by vám, patřit do okresu Český Brod? /ANO, NE/ Byl jsem informován, že město Úvaly odpovědělo, vzhledem k určitým jednáním v okrese Praha-východ, že očekává vývoj této problematiky na okresním úřadě Praha-východ. Ale jsou představy, že orientace úvalských občanů je na Prahu, že budoucí okres by byl příliš malý k nákladnosti zřízení a udržování okresu.

Pokud jde o výhodnost sídla okresního úřadu pro Úvaly v Praze, je třeba zaznamenat, že situace s dostupností pracovišť okresního úřadu je dnes dislokace pracovišť Finančního úřadu mezi nám. Republiky a Biskupskou ulicí, Okresní katastrální úřad je až v Michli a úřadovna Všeobecné pensijní pojišťovny v Praze 8- Proseku!

Skutečnost, že okres Praha-východ, poloviční prstenec okolo východního okraje Prahy, nemá vlastní okresní město, není v nové generaci vnímáno jako ztráta vlastního centra regionu. Sídlo je přijímáno, jako direktivní určení při direktivním určení okresu Praha-východ.

Události z domova a ze světa 1994 – výběr z internetu

Tyto české i světové události byly natolik důležité, že mohly ovlivnit i jednání a zasáhnout do života občanů České republiky a Úval.

Česko

- 4. února – Česká televize přenechala kanál s vysíláním programu ČT2 komerčnímu vysílání, na kterém začala vysílat TV Nova.
- 31. března – byl zadržen několikanásobný vrah Ivan Roubal.
- 7. září – Na Strahovském stadionu proběhl koncert skupiny Pink Floyd v rámci celosvětového turné The Division Bell Tour.
- 11. listopadu – Na lince B pražského metra byly otevřeny nové stanice Hůrka, Lužiny, Luka, Stodůlky a Zličín.
- 18.–19. listopadu – Proběhly volby do zastupitelstev obcí.
- 26. listopadu – Pražský arcibiskup Miloslav Vlk byl jmenován kardinálem titulu Santa Croce in Gerusalemme.

Svět

- 1. ledna – Vznikl Evropský hospodářský prostor.
- 12.–27. února – V norském Lillehammeru proběhly Zimní olympijské hry.
- 25. února – Při teroristickém útoku proti Palestincům v Hebronu na Západním břehu Jordánu zahynulo 30–52 lidí.
- 23. března – Při letu z Moskvy do Hongkongu se zřítil Airbus A310 a zahynulo všech 75 lidí na palubě.
- 6. dubna – Bylo sestřeleno letadlo s prezidenty Rwandy Juvénalem Habyarimanem a Burundi Cyprienem Ntaryamirou a začala tříměsíční Rwandská genocida, při které zahynulo okolo milionu lidí.
- 12. května – Bylo uzavřeno příměří ve válce o Náhorní Karabach
- 10. května – Nelson Mandela se stal prezidentem Jihoafrické republiky.
- 18. května – Mexiko vstoupilo do Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.
- 1. června – Chorvatsko místo dosavadní měny dináru zavedlo chorvatskou kunu.
- 5. července – Jeff Bezos založil internetové knihkupectví Cadabra, pozdější Amazon.com.
- 18. července – Při bombovém útoku v argentinském Buenos Aires zahynulo 85 lidí většinou židovského původu.
- 28. září – Při plavbě z Tallinnu do Stockholmu se v Baltském moři potopil trajekt Estonia a zahynulo 852 lidí.

- 30. září–1. října – V parlamentních volbách na Slovensku zvítězila koalice Hnutí za demokratické Slovensko a Roľnícka strana Slovenska se ziskem 34,96 % hlasů.
- 1. října – Palau vyhlásilo nezávislost a stalo se členem OSN.
- 14. listopadu – Pod Lamanšským průlivem byl dán do provozu Eurotunel spojující Francii a Spojené království.
- 5. prosince – Prezidenti Ruska, Ukrajiny USA a Spojeného království podepsali *Budapeštské memorandum*, na základě kterého se Ukrajina vzdala jaderných zbraní výměnou za bezpečnost zaručenou smluvními partnery.
- 11. prosince – Začala první rusko-čečenská válka.
- 13. prosince – Na Slovensku byla jmenována třetí vláda Vladimíra Mečiara.
- Jihoafrická republika po 33 letech obnovila členství v Commonwealthu.

Probíhající události

- Občanská válka v Kolumbii (1964–2016)
- Druhá súdánská občanská válka (1983–2005)
- Občanská válka na Srí Lance (1983–2009)
- Válka o Náhorní Karabach (1988–1994)
- Gruzínsko-abchazský konflikt (od 1989)
- Chorvatská válka za nezávislost (1991–1995)
- Občanská válka v Somálsku (od 1991)
- Válka v Bosně a Hercegovině (1992–1995)
- Obléhání Sarajeva (1992–1996)
- Občanská válka v Tádžikistánu (1992–1997)
- Pomocná mise OSN pro Rwandu (1993–1996)
- Rwandská genocida (duben–červen 1994)
- První čečenská válka (1994–1996)

Věda a umění

- 16. července–22. července – Úlomky komety Shoemaker-Levy 9 dopadaly na planetu Jupiter.
- 11. října – Americká sonda Magellan byla plánovaně navedena do atmosféry Venuše, kde shořela. Zmapovala povrch planety.
- 5. listopadu - V etiopské oblasti střední Awaš byla nalezena zachovalá kostra samice druhu *Ardipithecus ramidus*, která dostala přezdívku Ardi.

- 8. listopadu byla ohlášena umělá příprava prvku s atomovým číslem 111 – roentgenia, Rg
- 9. listopadu byla ohlášena umělá příprava prvku s atomovým číslem 110 – darmstadtia, Ds
- 11. listopadu – Bill Gates za 30,8 milionu dolarů zakoupil Leicesterský kodex (sbírka prací Leonarda da Vinciho).
- Sportovní aerobic zařazen do Mezinárodní gymnastické federace.
- Vznikl kancelářský balík programů StarOffice firmy Sun Microsystems.
- Změnilo se číslování verzí operačního systému IBM OS/2
- Britský matematik Andrew Wiles rozluštil po 357 letech Velkou Fermatovu větu, jeden z nejsložitějších důkazů v historii matematiky.
- Bylo založeno konsorcium W3C pro standardy World Wide Web.
- Začala se postupně skládat kapela Rammstein.
- Punk rocková skupina Green Day vydala album Dookie.

II. Orgány městské správy

Starostou města je Ing. Ivan Černý. Zastupován je Jaroslavem Tourkem. Současné městské zastupitelstvo bylo zvoleno v komunálních volbách v roce 1990.

Městským tajemníkem je Jiří Křelina.

Starosta Ing. I. Černý ke vstupu do roku 1994: "Tempo změn, zejména těch zásadních, už zřejmě nebude tak rychlé jako v prvním období po listopadu 1989. Co se dá očekávat v tomto roce? Především i nadále usilování o demokratickou, svobodnou společnost a zároveň i usilování o právní řád. Je to nikdy nekončící boj a zvláště u nás obtížný vzhledem k přetržené kontinuitě. Oblastí, kde budou změny pokračovat, je transformující se ekonomika. Jedině ekonomický růst zvýší příjmy i do rozpočtu obcí a umožní tak postupné zlepšení jejich situace. V letošním roce končí čtyřleté volební období zastupitelstva města zvoleného v listopadu 1990. V letošním roce, pravděpodobně opět v listopadu, budou volby do nového městského zastupitelstva. Nové sociální a ekonomické podmínky kladou daleko větší důraz na odpovědnost každého občana za sebe, za svou rodinu a také za svou komunitu."

Rada města

Zlaté stránky – telefonní seznam Úval

*V ŽÚ 2/1994 je **stručný zápis z jednání Rady MZ**, kdy je rozhodnuto o vydání tzv. „Zlatých stránek“ – telefonního seznamu podnikatelů a řemeslníků z Úval a okolí a bude obsahovat i důležitá čísla a adresy státních orgánů a okolních obecních úřadů. Tento seznam byl skutečně v roce 1994 vydán a obsahuje i seznam telefonních stanic občanů Úval a okolních obcí. Jeho vydání oznamuje ŽÚ 6/1994, je v prodeji za 20,- Kč a k dostání v prodejnách denního tisku a prodejnách potravin, které prodávají Život Úval. (Jeho původní opotřeбенé vydání je uloženo v archivu městských kronik pod signaturou R/20, pozn. Janurová 2019). V ŽÚ 7/1994 je uveden dodatek telefonního seznamu stanic občanů a firem Úval a okolí – stav k 15.6.1994.*

V ŽÚ 8/1994 kritizuje Zlaté stránky čtenář –oko- a uvádí, že nebyly zohledněny připomínky občanů a došlo ke zkomolení jmen a vynechání titulů vysokoškoláků.

Z dalších významných jednání Rady MZ – neúspěšné jednání s majiteli kulturního domu bez závěru; souhlas se záměrem firmy Kabel plus – stavba pozemní řídicí stanice pro satelitní příjem v Radlické čtvrti na pozemku bývalého Montážního podniku spojů; zrušení funkce vedoucího Městského kulturního zařízení v Úvalech k 31.1.1994 – zajišťování akcí bude převedeno do správního odboru MěÚ bez přijetí nového pracovníka.

*V ŽÚ 10/1994 je zápis RMZ – usnesení č. 71/23 – doporučení projednat na 17. zasedání MZ **záměr obce zakoupit objekt čp. 95** na náměstí Arnošta z Pardubic za účelem budoucího umístění městského úřadu.*

Veřejná zasedání městského zastupitelstva

14. veřejné zasedání (VZMZ) 22.3.1994 se zabývalo úpravami rozpočtu a doplněním plánu výstavby ve městě – úprava frekventované ulice Havlíčkova a „horní“ Pražská včetně rekonstrukce kanalizace. Rovněž se projednávala návratná půjčka 13 250 000 Kč od Ministerstva financí na rekonstrukci, opravy a výstavbu bytového fondu, který je v majetku města - úprava bytů 4. kategorie na 1. a 2. a plynofikaci objektů. Byla schválena nová vyhláška o nájemném z nebytových prostor č.9/92. Pozornost byla věnována stavbě rodinných domků v oblasti Setých.

Na 15. veřejném zasedání městského zastupitelstva Úval, konaném dne 28. dubna 1994, podle usnesení schválilo (bod II. usnesení):

II. Poskytnutí záruky na úvěr TJ Sokol Úvaly u České spořitelny pobočka Kolín, ve výši 4,0 mil. Kč za podmínek:

1) V úvěrové smlouvě mezi Českou spořitelnou, pobočka Kolín, a TJ Sokol Úvaly bude uvedeno v oddíle o způsobu čerpání úvěru, že částka 731 443 Kč se převádí na účet MěÚ Úvaly. *Rovněž je uveřejněn komentář k usnesení tohoto zasedání od starosty města I. Černého k bodům I. a II. Bod I. spojení ZVŠ s praktickou rodinnou školou a převedení z města Úvaly na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; bod II. dočasné ručení za sjednávaný úvěr u Komerční banky pro TJ Sokol. (ŽÚ 6/1994)*

Poznámka: Tuto částku zaplatil MěÚ Úvaly ze svého účtu v rámci ručení úvěru TJ Sokol Úvaly u Komerční banky, pobočka Praha NONET, za TJ Sokol Úvaly.

K tomuto usnesení publikuje dr. Lenka Mandová v ŽÚ 6/1994 následující připomínky: **v článku Ručení města půjčky TJ Sokol ve výši 4 mil. Kč.**

Citace ze ŽÚ 6/1994 - U druhého bodu programu mimořádného zasedání MZ si nejsem zcela jista, zda celá záležitost byla přítomnými zcela objasněna.

V diskusi mezi MZ a později občany, často členy místního sdružení ODS, TJ Sokol a SOKOL, spol. s r. o. vyšly najevo tyto skutečnosti:

1. TJ Sokol (starosta Ing. Morávek, místo starosta Jaroslav Tourek), pronajal hotel SOKOL a restaurační zařízení Sokol s. r. o.
2. SOKOL s. r. o. tvoří TJ Sokol, společnost SATCA, za níž mluvil Ing. Pšenička, (Ing. V. Tůma nebyl přítomen) a 4 fyzické osoby.
3. TJ SOKOL si v r. 1991 půjčila podle tehdejších možností, tedy na 4 roky u Komerční banky 4,050 miliónu Kč.
4. Splácení bylo odloženo na červenec 1993, až po zahájení provozu hotelu a rozloženo do 28 splátek po asi 120 000 Kč měsíčně.

5. TJ splatila první splátky, ale již v říjnu 1993 nebyla schopna platit.
6. MěÚ Úvaly, který od r. 1991 ručí TJ Sokol, zaplatil z městské pokladny pohledávky za říjen až leden ve výši 731 443 Kč.
7. TJ Sokol potřebuje nový překlenovací úvěr na dobu 6 let. Česká spořitelna je ochotna půjčit jen za předpokladu ručení městským účtem, majetkem.

Po dvouhodinové diskusi, kdy nebylo zcela zřejmé za koho Ing. Morávek, p. Jan Dráb a Ing. Pšenička hovoří, zda za TJ či SOKOL s.r.o., mi nebylo zcela jasné:

1. Proč se tato otázka řešila na mimořádném veřejném zasedání 28. 4. 1994, když špatná finanční situace TJ Sokola byla známa přinejmenším od konce roku 1993?

2. Kdy MZ odsouhlasilo ručení úvěrem či majetkem města, jak vyplývá ze zákona? Proč nebyl informován místní tisk?

3. Proč si vedení TJ Sokol vymínilo ve společnosti jen 13 % ?

4. Jak chce nájemce, tj. SOKOL s.r.o. získat klienty pro hotel a vinárnu v ostré konkurenci pražských hotelů? (Jejich odpovědi ohledně managementu na otázky Ing. Tauerové mně nepřesvědčily o vysoké profesionalitě).

Osobně by se mi nelíbila sokolovna přeměněná na sklady, ale proč byla na veřejném zasedání předložena otázka ke zvážení, o které se 2 hodiny diskutovalo, nakonec vyplynula skutečnost bez možnosti volby?

Městské zastupitelstvo přijalo nakonec publikované usnesení.

(ŽÚ 6/1994)

Ještě k ručení MěÚ Úvaly za úvěr TJ Sokol Úvaly - ve výši 4,050 mil. Kč - vyjádření starosty města Ing. Ivana Černého:

(záznam v Kronice 30. 9. 1991) TJ Sokol Úvaly požádala v září 1991 radu MZ Úvaly o dočasné ručení za sjednaný úvěr u Komerční banky ve výši 4,050 mil. Kč. TJ Sokol úvěr nutně potřebovala k zajištění výstavby rozestavěného hotelu. V této době nemohla TJ ručit svým majetkem, protože v r. 1991 nebyl ještě dořešen přechod původního majetku Obce Sokolské (v celé ČR) a ČSTV zpět na Sokol. Rada MZ Úval dne 16. 9. 1991 souhlasila s ručením na úvěr TJ dočasně do doby, kdy TJ bude schopna ručit svým majetkem. Hodnota majetku byla v té době podle úředního odhadu 179 390 Kč. Tak nízká byla vzhledem k rozestavěnosti. Z toho důvodu a zejména proto, že KB nepřijímá dočasné záruky, byla při uzavírání úvěrové smlouvy v listopadu 1991 poskytnuta záruka bez časového omezení. Úvěr u KB byl čtyřletý, ale zahájení jeho splácení bylo odloženo až na červenec 1993 /záznam v kronice 1993/7/. Soustředění splátek jen na 2 roky a 4 měsíce znamenalo, že splátky jsou příliš vysoké.

Ručení za sjednaný úvěr TJ Sokol Úvaly ve výši 4,050 mil. Kč. Odkaz na záznam v Kronice z 30. 9. 1991. Ještě k bodu II. mimoř. zased. MZ Úvaly 28. 4. 1994 starosta města Ing. Ivan Černý – výstavba hotelu SOKOL – hodnota majetku TJ Sokol 1991: 179 390 Kč: (nízká!)

I když TJ Sokol kolaudovala hotel v dubnu 1993 a v květnu jej otevřela, rozjetí provozu v rozběhnuté sezóně bylo obtížné. TJ Sokol tak nebyla schopna až na první tři splátky úvěr splácet. Od října TJ Sokol úvěr nesplácí, ale snažila se vyjednat nový dlouhodobější úvěr, např. šestiletý. Jednání s KB, bankovním domem SKALA i s dalšími nebyla úspěšná.

V únoru letošního roku (1994) KB uhradila nesplacené splátky včetně úroků ve výši 731 443 Kč převodem z účtu MěÚ Úvaly.

Až během března a dubna letošního roku se podařilo vyjednat s Českou spořitelnou (dále jen ČS), pobočka Kolín, příslib nového šestiletého úvěru. Po uzavření úvěrové smlouvy obdrží jak KB, tak MěÚ Úvaly jednorázově zpět dlužné částky.

ČS oznámila KB tuto skutečnost, a proto KB zatím nestrhává další splátky z účtu MěÚ Úvaly.

ČS vzhledem k mnoha již otevřeným a provozovaným hotelům v Praze a v okolí požaduje na tento nový úvěr rovněž záruku účtem MěÚ Úvaly, kromě ručení nemovitostí. Rozložení splátek dává mnohem větší šanci TJ Sokol úvěr splatit. TJ Sokol nyní hotelovou a restaurační část přímo neprovozuje.

K zajištění provozu byla vytvořena společnost SOKOL s.r.o., která se skládá z TJ Sokol, Satca, s.r.o. (Ing. V. Tůma) a fyzické osoby (původně 4 fyzické osoby). Nájemní smlouva mezi TJ Sokol, tj. vlastníkem - pronajímatelem a SOKOL spol. s r.o. tj. nájemce, má zajistit jak splácení úvěru TJ Sokol, tak sportovní činnost jednoty.

Rada MZ Úval neudělala zřejmě v roce 1991 nejsprávnější rozhodnutí. To je jedna strana problému, druhou stranou je, že město by pravděpodobně pomohlo TJ i za jiných okolností.

Tělocvična slouží nejen Sokolu, ale i úvalské škole a celému městu jako společenský sál.

TJ Sokol budovala hotel především proto, aby finančně zajistila sportovní činnost jednoty. To je ještě mnohem správnější a sympatičtější postup, než jen požadovat dotace ať už od státu nebo města.

Městské zastupitelstvo nakonec při stanovení podmínek (viz usnesení) souhlasilo s ručením na úvěru TJ Sokol a vzalo tak na sebe zodpovědnost a samozřejmě i velké riziko.

ŽÚ 11/1994 přináší přehled usnesení a projednávání bodů 17. veřejného zasedání městského zastupitelstva 4.10.1994 – podrobně o záměrech, odhadovaných příjmech a výdajích do konce roku 35,5 mil. Kč. O účelové

bezúročné půjčky na rozvoj bydlení od Ministerstva financí; údržba a opravy bytového fondu; informace o přecházejícím majetku; vodovodní řady a kanalizace – založeno účelové sdružení obcí Úvaly, Horoušany, Jirny a Šestajovice pod názvem vodovod Úvaly – bude obhospodařovat vodní zdroj, úpravnu vody, vodojem a výtlačkové potrubí. Nutný je další rozvoj plynofikace a změna vytápění. Je pokládán elektrorozvodný kabel v ul.5.května. Likvidace odpadních vod vyžaduje vybudování nové velké čistírny odpadních vod a kanalizačních řadů v jejím okolí, což se odhaduje na 3-4 roky, bude snaha o získání dotace od Fondu životního prostředí a půjčky od České spořitelny cca 30-40 mil. Kč.

V ŽÚ 12/1994 je krátká informace z jednání 18. veřejného zasedání městského zastupitelstva, kde byly schváleny zásady pro čerpání rozpočtových prostředků v I. čtvrtletí r.1995. Zvláštní poděkování dostal spolu s keramikou H. Benešové (plastika staré školy) pan Nachlinger za mnohaletou práci v oblasti veřejné zeleně a pan Kačín za nezištnou pomoc při organizaci prodeje na tržišti. (poznámka Janurová 2019 – v této době se ještě nemluvilo o Plaketě města – tou se keramika sochařky stala až v roce 2000 v rámci oslav 700 let Úval a byla pak a je využívána jako symbol poděkování za zásluhy občanů žijících i in memoriam). Poděkování se dostalo i paní Bohuslavové za vytrvalou účast na zasedání MZ. (Poznámka: redakce ŽÚ se v č.1/1995 omlouvá za špatnou kvalitu fotografií předání ocenění panu Kačínovi a Nachlingerovi a opakuje fotografie z poděkování v tomto čísle).

Pouhé 4 hodiny před ukončením činnosti stávajícího zastupitelstva sděluje V. Baumanová, že bylo dovršeno dvouleté úsilí o získání zdravotního střediska do vlastnictví města. Jedná se o bezúplatný převod původní části objektu a k fyzickému předání, včetně vybavení, dojde do konce pololetí 1995.

Městský úřad Úvaly

V ŽÚ 10/1994 tajemník města J. Křelina hodnotí první období městského zastupitelstva, ale hlavně činnost Městského úřadu a vysvětluje, co MěÚ zajišťuje a pro koho.

Na počátku roku 1991 měl MěÚ 11 pracovníků včetně tajemníka, v současné době (1994) pracuje na úřadě 18 zaměstnanců a ve veřejně prospěšných službách při MěÚ 12 – 16 pracovníků.

Tajemník uvádí i přehled správních rozhodnutí od r.1989 do srpna 1994 a počty stavebních povolení za stejné období.

Odpady

Vyhláška č. 8/93 Městského zastupitelstva v Úvalech o shromažďování a odvozu domovního odpadu na území města Úvaly – schválená na zasedání

v r.1993, která nabývá účinnosti 1.1.1994 je v plném znění uveřejněna v ŽÚ 3/1994.

Zároveň je v ŽÚ 3/1994 oznámení o jarním úklidu a odvozu opadu ze zahrad, kontejnery budou přistaveny zdarma na předem určená stanoviště. Samostatně bude organizován sběr železného šrotu.

V ŽÚ 10/1994 je usnesení RMZ doporučení vypovědět smlouvu s Pražskými službami, a.s., (odvoz PDO) a od 1.1.1995 uzavřít novou smlouvu s firmou COMPAG k zajištění odvozu domovního odpadu a řešení sběru i separovaného odpadu.

Místní poplatky

Vyhláška č.9/94 O místních poplatcích

V ŽÚ 9/1994 je obsah této vyhlášky, kterou se MZ Úvaly usneslo vydat k 28.6.1994 podle zákonů ČNR z r. 1990, v úplném znění zákona č.48/1994 Sb. §1 - Druhy poplatků – a) poplatek ze psů; b) poplatek za užívání veřejného prostranství; c) poplatek ze vstupného; d) poplatek z ubytovací kapacity v rekreačních a vzdělávacích zařízeních. § 2 – Poplatek ze psů (200 Kč za psa ve vlastním domku; 400 Kč v nájemním bytě; 800 Kč v chovné stanici; snížení poplatků, přiznání a povinnosti ad,. podrobnosti celé vyhlášky – 10§).

SPOZ – sbor pro občanské záležitosti

Každý měsíc v ŽÚ (každým rokem a číslem) tento útvar MěÚ vydává přehled občanů dožívajících se významného jubilea, nově narozených spoluobčánek, uzavřených sňatků v obřadní síni v Úvalech a zemřelých právě v tom měsíci.

Sociální pomoc

V ŽÚ 2/1994 je převzato z časopisu Národní pojištění č.11/1993 doporučení Ing. B. Jelínkové z MPSV ČR, jak a kde lze žádat o sociální pomoc s ohledem na novelu zákona o sociální potřebnosti, která vchází v platnost v roce 1994.

III. Hospodaření města

Shrnutí rozpočtu města Úvaly na rok 1994 spolu s komentářem ke sledování v průběhu roku 1994:

Rozpočet

na rok 1994 zaznamenává v potřebném rozsahu Život Úval 1/1994.

Výdaje zvýšeny na 29 553 800 Kč /požadavky původně 37 mil. Kč!/, příjmy uvažovány v částce 25 982 800 Kč, s přebytkem hospodaření v roce 1993 /cca/ 3 571 000 pokrývají požadovanou částku nárokováných výdajů 29 553 800 Kč.

Tedy shrnuto: rozpočet města na rok 1994 - přebytek z r. 1993 je 3 571 000 Kč, příjmy celkem 29 553 800 Kč, výdaje 29 553 800 Kč.

Příjmy a výdaje uvedeny podrobně v tabulce ŽÚ 1/1994 (*dokonce členěné podrobně i podle čísel kapitol*).

Při sestavování návrhu rozpočtu města na rok 1994 se nezapomnělo ani na skutečnost, že není možné pouze budovat nové objekty, ale že je nutné je udržovat, opravovat, rekonstruovat a modernizovat objekty již dříve vybudované.

Investice

Velice stručně řečeno v ŽÚ 7/1994 – Mostek přes Výmolu ul. Podhájí – investorem obec; nový přejezd přes železniční trať v obci – investor České dráhy. Další stručná informace, ale výstižná, je také v ŽÚ 7/1994 – starosta I. Černý 14.6. podal občanům (ze 4,5 tisíce obyvatel přišlo na schůzku 45, kde se setkání s občany uskutečnilo redakce ŽÚ neuvádí) informaci a statistické údaje o plynofikaci, rozvodných elektrických přípojkách, vodovodech – ze 1438 popisných čísel topí plynem 381 nemovitostí, asi 100 domů získalo povolení topit elektrickým proudem, 750 disponuje vodovodními přípojkami, z toho 528 bylo realizováno mezi roky 1990-94. Největší problém vidí starosta v získání financí na stavbu čističky odpadních vod (ČOV) u koupaliště aby se mohlo připojit zbývajících 85% popisných čísel na kanalizaci.

Územní plán města

Rozsáhlý článek starosty I. černého v ŽÚ 8/1994 a 9/1994 se vrací k ÚP (územní plán), který byl zpracován již v r.1992 Terplánem Praha. Ten bylo nutné zpracovat znovu z důvodů legislativních změn, tj. novelizovaný zákon o územním plánování a stavebním řádu a příslušné vyhlášky k němu.

Pořizovatelem je nyní město, předtím to byl ONV Praha-východ. Město objednalo ÚP v Ateliéru D+. Starosta uvádí důvody pro pořízení ÚP a 6 dalších bodů k celkové přípravě a zpracování jako dlouhodobého procesu. Následují:

Územní a hospodářské zásady pro zpracování územního plánu sídelního

útvary Úvaly – zpracovatel: Městský úřad Úvaly dne 10.9.1993: A) Důvody a cíle pořízení územního plánu sídelního útvaru – cíle řešení; B) Vymezení řešeného území, velikost vlastního sídelního útvaru a jeho předpokládaný vývoj; C) Vztahy k vyšší územní jednotce a význam sídelního útvaru v širším území; D) Hlavní úkoly řešení funkčních složek území: - Zásady pro bydlení, - Zásady pro výrobu, sklady, technické a obslužné zařízení, - Zásady pro občanskou vybavenost (Obchody a služby, Administrativa, státní správa, Zdravotnictví, Sociální péče, Školství, Sport a rekreace, Kulturní zařízení); E) Doprava – Železnice, - Silnice, - Místní komunikace;

*F) Technická vybavenost – Zásobování vodou, - Odkanalizování, - Zásobování plynem, - Zásobování elektrickou energií, - Spoje, - Nakládání s odpady;
G) Požadavky na ochranu a tvorbu životního prostředí a na územní systémy ekologické stability;
H) Zemědělství; I) Další požadavky a podmínky pro celkové řešení; J) Zvláštní požadavky a podmínky pro celkové řešení a na úpravu a rozsah dokumentace konceptu a návrhu*

Správní poplatky platné od 1.6.1994

(Zákon č.368/1992 Sb. ve znění zákona č.85/1994 o správních poplatcích vybíraných správními orgány) V ŽÚ 7/1994 věnuje vysvětlivkám a částkám jednotlivých položek MěÚ 3 a 1/2 strany.

Rovněž v tomto čísle ŽÚ uvádí odbor výstavby možnosti poskytování prostředků ze státního rozpočtu na ekologickou přestavbu systémů vytápění a ohřevu vody tuhými palivy v bytech a obytných objektech (pozn.: nejspíš předchůdce dotací, Janurová)

V ŽÚ 8/1994 je informace o aplikaci tohoto zákona č.85/1994 – výklad k položce 7 (za provedený výkon) a k položce 12 (zpoplatnění uzavření manželství).

Majetek města

Do majetku města přísluší nejen pozemky, lesy, veřejná prostranství, ulice, veřejné osvětlení a další, ale i objekty jako jsou budovy, školy, III. mateřská školka, hasičský dům, dům dětí a mládeže apod.

Dále se jedná o movitý majetek umístěný i v dalších objektech, které jsou pronajaty od jiných majitelů např. v kulturním domě, městské knihovně atd. V minulosti, což není jistě nutné podotýkat, se mnoho na údržbu nehledělo. Uvedení majetku města do stavu, v jakém bychom jej všichni chtěli mít, si vyžádá značné finanční prostředky, které v současnosti chybí. Na veřejném zasedání městského zastupitelstva dne 14. prosince minulého roku byly poskytnuty informace o návrhu výdajů na tyto objekty. (ŽÚ 1/1994)

V ŽÚ 1/1994 je uveřejněno výběrové řízení vyhlášené Městskou radou, druhé kolo, na odprodej nemovitosti čp. 117 v ulici Podhájí (neustále používaný nesprávný název V Podhájí) Úvaly; kritéria a spodní hranice kupní ceny. Z toho vyplývá, že se nedaří pozemek a objekt prodat – poznámka: původní stavba byla ve 20. – 30. letech 20.stol. nejdříve městskými jatkami a posléze využívána hasiči, což dokládá fotografie uložená v archivu městských kronik u signatury FH – fotografie historické. Na snímku je domek čp. 117 a před ním dřevěná konstrukce na sušení hasičských hadic; teprve v roce 1995 je dům zakoupen a

zrekonstruován soukromníkem jako rodinný dům a zachováno původní číslo popisné, což již v době po roce 2000 nebývá zvykem - Janurová 2019.

Poprvé po sametové revoluci v listopadu 1989 je v ŽÚ 10/1994 uveden přehled majetku města, což se ani v předchozích kronikách nenachází. Ing. Baumanová, zástupce starosty tak činí v tomto roce na str.7-10 ve zmíněném ŽÚ a shrnuje **majetko-právní oblast:**

Restituce

a) 29 žádostí o vydání pozemků, b) 10 žádostí o vydání majetku, c) 1 žádost o náhradu. K bodu b) – mj. město odmítlo vydat objekt čp. 276, který přešel na stát konfiskací. Původní majitelky žádají o vydání soudní cestou – městu hrozí, že ztratí objekt, kde je umístěn městský úřad.

Kromě zmíněných restitucí je uveden následující výčet:

1. Majetek nabývaný podle zákona č. 172/1991 Sb.:

a) Historický majetek obce – byl navrácen majetek, který obec vlastnila ke dni 31.12.1949, avšak s určitými výhradami. Navráceny byly obecní lesy a nezastavěné pozemky, vesměs zemědělská půda, objekty jako požární dům, školy atd.

b) Majetek, kde právo hospodaření měl MěNV – obec získala do vlastnictví část zdravotního střediska – přístavbu, objekt bývalé drobné provozovny (nyní objekt veřejně prospěšných služeb), objekt MDDM, MŠ III, Tesko – bývalé kulturní středisko, rodinný dům a koupaliště, dřevěné chatky na koupališti, u rybníka Lhoták a objekty Junáka.

c) Věci tvořící bytový fond – do vlastnictví přešly obytné domy, které dříve obhospodařoval okresní bytový podnik. Dále pak obytné domy, pořízené státními podniky v rámci podnikové výstavby bývalého Středočeského průmyslu masného a Lesního závodu Zbraslav. Obec tak získala 22 bytů, ke kterým má dispoziční právo. Nájemní smlouvy na tyto bývalé podnikové byty zůstávají v platnosti i pro obec. Uvedený přehled však nekompenzuje počet 48 bytů vydaných restitucí bytových objektů.

d) Objekty KBV – komplexní bytové výstavby – do vlastnictví obce přešel v roce 1993 rozestavěný objekt nákupního střediska s krytem CO (Civilní obrany). Bohužel nebyly již poskytnuty finanční prostředky nutné na dostavbu a obec sama prostředky na dokončení stavby není schopna v rámci svého rozpočtu zajistit.

e) Věci organizací KIU (Krajský investiční úřad) – do obce budou předány malé části pozemků v lokalitě Homolka, zastavěných bytovými objekty, které však nebyly spolu se stavbami převedeny. Na žádost obce mohl okresní úřad

rozhodnout, že do vlastnictví obce přejdou věci, k nimž příslušelo právo hospodaření organizacím, jejichž zakladatelem byl obecní úřad.

Město požádalo o převod 2 objektů, tj. části objektu UNIPOS, s.p. v likvidaci – ředitelství a zdravotního střediska – základní stavba. V případě UNIPOS nedošlo k realizaci z důvodu vydražení majetku, v případě zdravotního střediska z důvodu, že Okresní úřad Praha – východ již tento objekt zařadil do privatizace (viz kapitola Privatizace).

Zápis majetku

Podle zákona č.172/91 Sb. jsou obce povinny do 1 roku nabytí vlastnictví k nemovitým věcem učinit návrh na zápis do katastru nemovitostí. Základním předpokladem je doložit vlastnictví historického majetku obce výpisy z pozemkových knih a z evidence bývalého MěNV. V roce 1975 proběhlo v Úvalech nové mapování nemovitostí, které mělo za následek nejen změnu parcelních čísel původních pozemků a zároveň nerespektovalo původní vlastnické vztahy – hranice. Proto musela být provedena identifikace původních pozemků ve vlastnictví města podle listinných dokladů, které byly graficky vyznačeny i do nových map s vyznačením původních hranic. V roce 1994 má již město jako jedno z prvních majetek téměř rok zmapován, ale čeká na zákon, který bude řešit výkup pozemků soukromníků pod komunikacemi, které MěNV dříve nevykoupil. Město eviduje 6 žádostí o dořešení majetkových poměrů.

2. Majetek města – koupě

Prvním zakoupeným objektem bylo čp.884, bývalé kadeřnictví v Jiráskově ulici, pro potřeby policie – vybavilo jej, aby bylo možno provozovat služebnu IV. stupně. Město předpokládalo, že tak zajistí stabilně větší počet policistů sídlících trvale v Úvalech. Nepovedlo se.

Byl zakoupen pozemek se stavbami proti nádraží a hledá se využití.

Byla podepsána kupní smlouva s Okresním úřadem Praha – východ na objekt čp. 203 ve Smetanově ulici, město kupuje objekt jako náhradu za restituovaný objekt domu s pečovatelskou službou a hodlá zde zřídit sociální byty a byty pro straší občany.

3. Majetek města – prodej

Formou výběrového řízení odprodán objekt čp.117 v Podhájí (ve zcela havarijním stavu, postaven před 102 lety, 5 let neobydlen a neudržován) pro podnikatelské účely, zájemce odstoupil od účelu bydlení.

Dále byla odprodána chata, užívaná dříve jako klubovna kynologického klubu, postavená na soukromém pozemku.

4. Majetek města, dořešení majetko-právních vztahů

a) JUNÁK požádal město v r.1990 o vrácení majetku, převod staré klubovny byl řešen změnou zápisu. V r.1991 byl náhradou za vyhořelou klubovnu (1972) město bezúplatně převedlo nově vybudovaný srub z majetku MěNV oddílu Junáka.

b) V r.1994 bylo dokončeno řízení z r.1968 o přidělení náhradního pozemku za pozemek, se kterým nebylo MěNV nakládáno správně a byl přidělen soukromým osobám, ač nezaniklo vlastnické právo původních majitelů.

c) Ve 3 případech proběhl prodej nepatrných částí pozemků, díky novému mapování zahrnutých do parcelních čísel u soukromých objektů.

5. Majetek města – pronájem a nájem

V současnosti jsou pronajmuty městem (schváleno zastupitelstvem):

a) Objekty: Tesko jako registrační místo; čp. 195 jako plynoslužebna a údržba veřejného osvětlení; čp. 884 – policie; čp. 18 – prodej novin; čp. 527 – potraviny; čp. 1436 – lékaři a lékárna; zvláštní škola – učebny; základní umělecká škola; rybářská chata MO rybářů.

b) Pozemky: cukrovar – pro Sběrné suroviny, autodoprava, stavební závod, stavební organizace provádějící ve městě výstavbu inženýrských sítí; vodní plocha Fabrák – Český rybářský svaz; lesy – Lesnímu závodu Zbraslav;

V pronájmu od soukromé osoby má město objekt čp. 69 – kulturní dům; čp. 106 – veřejná knihovna; čp. 525 pro MŠ II; čp. 164 – Sokolovna s pozemkem č.parc. 16 – atletické hřiště pro potřeby školní mládeže.

Privatizace

V ŽÚ 10/1994 Ing. V. Baumanová věnuje prostor problémům s privatizací, zejména u staveb a zařízení, postavených v rámci akcí Z.

a) Prodejna potravin Maroldova (rychle zprivatizována slouží občanům).

b) Prodejna potravin – Radlická čtvrt (Skeříkov) – nenašel se kupec ani provozovatel, oblast bez základního zásobování. Příklad fy Kabel Plus, ve smlouvě plánované výstavby zajistit řešení.

c) Zdravotní středisko – základní objekt. Privatizován v rámci projektu Polikliniky Praha – východ Klimentská. Ministerstvo privatizace zjistilo nedostatky, privatizace se táhne i tento rok.

d) Unipos s.p. v likvidaci – část podnikového ředitelství Okresního podniku služeb, nyní Unipos, byla realizována v rámci akce Z na pozemcích MěNV. Pozemky zůstaly v majetku města. Přes nesouhlas města, které žádalo bezúplatný převod, došlo k dražbě. Byl vznesen i restituční nárok na část pozemků a obec je povinnou osobou k jejich vydání. Dražba se v současnosti projednává i se společností MULTITEC, které nelze pozemky odprodat.

Proběhla i privatizace Stavebního závodu Úvaly, s.p., zřízeného pro výstavbu nákupního střediska. Jednalo se jen o movitý majetek, o který v prvním kole veřejné soutěže nebyl zájem, ve druhém byl jediný, a to M.J.M. s.r.o. Horoušany. Společnost si pronajala část pozemků v cukrovaru, kde má nyní sídlo.

Otázky pro odbor výstavby a životního prostředí od ŽÚ 5/1994

Vedoucí J. Fejt odpovídá na: povolení chovat vepře ve vilové zástavbě, na kontrolní činnost při stavbách a přístavbách, na vyplácení odměn stavebním firmám, na postup občana vidí-li nedovolenou činnost – černá skládka, vypouštění fekálií do venkovního prostoru.

ŽÚ 5/1994 upozorňuje: *občané dosud nepřipojili všechny své domy v Havlíčkově ulici na plynové, vodovodní a kanalizační přípojky. Při tom se očekává, že ulice bude zpevněna a opravena, ale nevázne to na financích, nýbrž na liknavosti obyvatel.*

Koupaliště

Sezóna 1994 – J. Fejt, vedoucí odboru výstavby v ŽÚ 9/1994 hodnotí průběh letní sezóny. Kontroly hygieniků proběhly k jejich spokojenosti. Problémy byly s napouštěním vody z vyčištěných studní od 15.5. Instalováno automatické dávkování chloru a voda byla nejčistší v celém okolí Úval. MěÚ dotuje provoz koupaliště. Uvažuje se o opravách, které se odhadují na 1 až 1,5 mil. Kč.

IV. Podnikání, obchod, služby, zdravotnictví

Nově otevřené prodejny a vinárny, firmy

"SPORT HOBBY" firmy KROB v Husově ulici, v domě bývalé lékárny čp.31.

Herna DUKATEX, spol. s r. o. v Husově ulici (herna, vinárna).

Pension a vinárna U vinařů (Pálek a Kašíčka - vinárna, bistro, pension) v Havlíčkově ulici.

Prodejna podlahových krytin, Komenského ulice.

Uzavřené prodejny

Večerka "U netopýra" v Lužické ulici.

Prodejna Drátěný program Viona, spol. s r. o. - bytový a kancelářský nábytek - v budově bývalé lékárny v Husově ulici (ŽÚ 1/1995).

=====

*V ŽÚ 2/1994 se rubrika **podnikání** věnuje návštěvě obchodu **Elektro Hlávka**.*

V rozhovoru s majitelem redaktor V. Procházka zjišťuje důvody podnikání, rozsah služeb a nabídku sortimentu zboží v prodejně v Husově ulici. Oceňuje vstřícnost (2x foto interiéru).

FA. Zamora V+P nabízí drogerie, papír, hračky, barvy, laky – Úvaly Husova čp. 307;

Středočeská plynárenská, a.s., **plynoslužebna Úvaly**, ul. B. Němcové (p. Kučera) – provádí záruční i pozáruční servis výrobků zn. MORA.

Cukrárna pod kaštany – ul. 28.října od května a každý další pátek od 18,00 pořádá Večery s hudbou k tanci i poslechu – hraje Mirek Kočárník – vstupné dobrovolné (ŽÚ 5/1994).

Elektrofirma Šnábl – Maroldova čp. 1397 Úvaly nabízí služby a revize.

Sklenářství, podlahové krytiny – fa. Marcel Plaček, Komenského čp.56.

Stavební servis Hrachovec – Maroldova čp. 1323.

Zednické, obkladačské, zámečnické práce – B. Strnad Lužická čp. 1353.

Firma ROSCA služby, práce, obchod export/import – účetnictví, reklamní nápisy ad. ul. Bratří Čapků čp. 1199.

Zlatnictví Jitka - Husova čp. 31.

Firma Lein – Večerka U Václava – potraviny, nápoje – Sukova čp. 1028;

Dekor styl firma Stanislav Krob – V. Špály čp. 1350 a **Sport a hobby**

Husova čp. 31.

Firma ÚTM Pavel Krob V. Špály čp. 1350 účetnictví, prodej výpočetní techniky.

Pošta informuje

V ŽÚ 1/1994 jsou uvedeny služby, které může Česká pošta poskytnout. Vedoucí pošty v Úvalech p. Králová uvádí: bankovní služby Poštovní banky, vkladní knížky s možností výběru po celé ČR, výše úroků, pravidelné spoření a jeho výhody, postžirové účty, podnikatelské účty a šekové poukázky. Pro klienta je výhodné, že mu stačí zřízený účet, peníze na účtu a disketa s potřebnými údaji.

Služby

Všeobecná stavební spořitelna – stavební spoření v Úvalech lze sjednat v Jednatelství České pojišťovny v Husova čp. 78.

Oznámení České spořitelny v ŽÚ 4/1994 o stanovení úrokové sazby podle výnosu č.1/94 z 1.1.1994, procenta úroků u vkladních knížek různého typu, bonifikace, sporožirové účty, vkladové certifikáty.

MULTITEC

V ŽÚ 7/1994 o společnosti s ručením omezeným, která ve veřejné dražbě koupila - kdysi Komunál, později Okresní podnik služeb, nakonec UNIPOS (státní podnik od 1.1.1991 v likvidaci - areál v Reiegerově ulici. Rozhovor s představitelem Ing. Světlíkem o převzatých zaměstnancích Uniposu. Mají cca 50 zaměstnanců včetně domácích pracovníků. Výrobní program – výroba tažných zařízení, velkoobjemových kontejnerů atd., možný prodej plynových kotlů.

K rozhovoru se kriticky vyjadřuje autorka L. Mandová a poukazuje na některé zamlčené skutečnosti a nepravdy, které z rozhovoru vyplynuly, zejména týkající se převzatých zaměstnanců a nárocích původních majitelů pozemků, kteří se o ně přihlásili v restituci.

V ŽÚ 8/1994 na kritiku odpovídá Ing. Světlík a vyvrací tvrzení L. Mandové a tvrdí, že jde ze strany redaktorky o zamlžená tvrzení.

Zdravotnictví

MUDr. Alušíková, řed. SP Praha – východ reaguje na článek v ŽÚ 1/1994 „Nestátní zdravotní zařízení“ a vyvrací obavy pacientů, kteří se článku polekali. Zdravotní péče nebude nijak ohrožena, poliklinika a odborné služby nezaniknou, jen budou postupně přirozeně transformovány a dojde k převodu na privátní ordinace. Nedojde k privatizaci ani do jara, jak uvádí článek, zdravotní zařízení ještě nebylo ani pozváno k jednání na Ministerstvo privatizace, pak teprve poběží 3měsíční lhůta k realizaci vítězného projektu.

ŽÚ 1/1994 informuje o privatizaci zdravotnictví v Úvalech a zániku Samostatné polikliniky Praha – východ. V Úvalech bylo v r.1992 podáno 5 privatizačních projektů – dr. Mareš, dr. Kumprechtová, dr. Jeřábkovou, dr. Kantorová a MĚÚ a praktické lékařky – dr. Brousková, Soukupová a Těšíková. Další kroky mají proběhnout nyní na jaře 1994.

Viz ŽÚ 12/1994 a 18. VZMZ – kapitola II. Orgány městské správy a Veřejná zasedání - o dokončení privatizace zdravotního střediska.

***VZP si váží dárců krve** – v ŽÚ 3/1994 Všeobecná zdravotní pojišťovna přichází s novou službou pro dárcce od 1.1.1994 – pojištění pro bezpříspěvkové dárcce krve pro nutné a neodkladné léčení v zahraničí. Vysvětlení podmínek.*

***Nadace pro transplantace kostní dřeně** – v ŽÚ 7/1994 je zveřejněn dopis MUDr. Vladimíra Kozy, předsedy správní rady Nadace, s výzvou podpory programu vyhledávání dárců a formulářem pro přihlášku či finanční podporu.*

Rozhovor s úvalským soukromým gynekologem MUDr. J. Brabencem

V ŽÚ 12/1994 uvádí Jaroslav Brabenc něco ze své praxe, důvodech příchodu do Úval, očekávání pacientek a placení některých úkonů, interrupcích atd.

***Vzteklina** – MUDr. Mašata pojednává v ŽÚ 2/1994 o akutním virovém onemocněním zvířat přenosném na člověka, hrozbě a prevenci.*

V. Politický a kulturní vývoj, školství, spolky

Politické strany

Sdružení nezávislých kandidátů a strany rozšiřují v městě tiskoviny se svými volebními programy a pozváním na veřejná předvolební setkání s občany Úval: ODS, Sdružení nezávislých kandidátů a ještě i další.

V ŽÚ 3/1994 připomíná B. Němec MS ODS letošní komunální volby a vyzývá občany k vyplnění anonymního dotazníku, týkajícího se veřejného života.

V ŽÚ 6/1994 nabízí občanům místní sdružení ODS výsledek „vzorkové ankety“ jejímž účelem bylo získat podklady pro sestavení volebního programu.

V listopadovém čísle Života Úval je pozvánka k volbám, které se budou konat 18. a 19. listopadu 1994 a články jednotlivých stran – předvolební kampaň politických stran a občanských sdružení – KSČM program a kandidátka; program a kandidátka KDÚ – ČSL; program a kandidátka ODS – včetně fotografií; program a kandidátka Sdružení nezávislých kandidátů „Za rozvoj Úval“ včetně fotografií.

Místní sdružení ODS

MS ODS zahájilo předvolební akci ke komunálním volbám.

Moderátorem nebyl tentokrát Ing. O. Kovář, ale energičtější Ing. J. Vyskočilová. Účastníci besedy byli seznámeni s výsledky ANKETY, kterou jako svůj vstup do "komunální politiky" podnítila a zorganizovala.

Bylo rozesláno 1 000 kusů anketních lístků, z nichž se vyplněných vrátilo 199, t j. 19,9 %. V časopise ŽÚ 6/1994 je publikován přehled výsledků k jednotlivým otázkám. Např. zlepšení v oblasti obchodu: kladných odpovědí 69 %, záporných 26 % - hodnocení práce městského zastupitelstva: kladných odpovědí 39 %, záporných 49 % - hodnocení práce městského úřadu: kladně 34 %, záporně 57 % - zlepšily se poměry v čistotě a pořádku ve městě: kladné 27 %, záporné 67 %. Občané zejména poukazují na nekonceptnost, nehospodárnost a nedostatečnou kontrolu nad pracemi při vedení inženýrských sítí (voda, plyn), na nespravedlivé upřednostňování určitých skupin obyvatel, jak při jejich zavádění, tak i finančních úhradách. V souvislosti s hospodařením poukazují někteří občané na finančně náročnou výstavbu mostu k jedinému soukromému domu (Podhájí?), na mrtvou investici v podobě nákupního střediska na náměstí Svobody. Dalším důvodem nespokojenosti je špatný stav elektro-rozvodné sítě s častými výpadky a na vydávání dalších povolení k vysokému odběru el. energie. V současném městském zastupitelstvu je místní ODS zastoupena pouze jedním členem (!).

Na anketu reaguje starosta I. Černý – ŽÚ 7/1994

Je skutečně všechno tak špatné?

Dotýká se zejména dvou nespokojenými respondenty kritizovaných oblastí: nekonceptnost a nehospodárnost při výstavbě inženýrských sítí. K tomu dodává odkaz na plán místního OF z r. 1990 a vysvětluje, jak obtížné je vyhovět naráz – postupuje se podle volebního programu (viz podrobnosti v článku). Druhou kritizovanou oblastí je otázka Městského úřadu. Vysvětluje, co všechno MěÚ zajišťuje a jaké nepopulární kroky občas musí činit (viz podrobnosti tamtéž).

"V minulém čísle ŽÚ 6/1994 uveřejnilo místní družení ODS výsledky své ankety, z které vyplývají převažující negativní odpovědi na většinu otázek ankety.

Co k tomu dodat? Především nelze výsledky ankety brát za objektivní průzkum veřejného mínění. Nejedná se zde o vybraný vzorek obyvatelstva, odpovídali především občané nespokojení a možná také využívající anonymity.

Rozhodně nemůže být řeč o 100 % spokojenosti a právě i naše vlastní nespokojenost je jednou z hlavních pohnutek k usilování o lepší stav věcí veřejných. Osobně mi v anketě chyběla otázka tak trochu do vlastních řad, jak hodnotí občané činnost místního sdružení ODS.

Jako základ pro čtyřleté období zastupitelstva byl vzat volební program OF pro místní volby."

(ŽÚ 7/1994)

Na anketu reaguje také Petr Martinovský (ŽÚ 8/1994) a jeho otevřený dopis za stovební firmu redakci se týká kritiky rekonstrukce Havlíčkovy ulice a části Pražské.

Teze volebního programu nezávislých kandidátů

(Poznámka: nezasahuji do stylu tezí ani jejich obsahu, předkládám jak sepsal kronikář a převzal Život Úval, Janurová 2019)

Sdružení nezávislých kandidátů do komunálních voleb 1994 v Úvalech předkládá občanům "Teze svého volebního programu" k těmto oblastem: řízení obce, její samosprávy - společenský život a spolky - rozvoj obce (vypracování územního plánu) - výstavba města (pokračování v infrastrukturním rozvoji) - zlepšení tváře obce (systém likvidace odpadu, obecní policie, presentace obce) - kultura (o knihovně, co s kulturními domy?) - školství (provoz škol jako nákladová položka obecního rozpočtu) - mezinárodní styky (partnerské styky s městy v zahraničí, cestovní kanceláře, církve).

/okruhy oblastí, kterých se chceme ve volební kampani dotknout a popíšeme, jak si tu kterou oblast představujeme řešit/

Řízení obce - její samosprávy:

Kronikářský retrospektivní zápis 1994/2019

- činnost obecního zastupitelstva a obecní rady
- činnost městského úřadu a jeho odborů / je-li tzv. pověřený úřad/
- činnost komisí při MR a dalších poradních orgánů
- spolupráce s občanskou veřejností /pravidelné HOVORY, nejlépe tematicky zaměřené s účastí představitelů obce, vedoucích odborů úřadu, příp. vedoucích městských komunálních podniků.

Společenský život a spolky:

- pravidelný styk s představiteli spolků a občanských sdružení
- představa o podpoře spolků ze strany obce a reciproční požadavek práce spolků pro město
- spolupráce s podnikateli, vytvořit poradní hospodářský orgán?

Rozvoj obce:

vypracování územního plánu, resp. dle něho iniciovat bytovou a podnikatelskou výstavbu.

(V ŽÚ 3/1994 je zmínka o veřejném projednávání konceptu územního plánu sídelního útvaru Úvaly – 8. 4. v 17,30 v Kulturním domě v Úvalech. Občané se mají možnost seznámit s ÚP na MěÚ od 8. 3. do veřejného projednání)

Výstavby města - investiční činnost města:

- bude pokračováno v infrastrukturním rozvoji, jak určili předchůdci? Případně jaké navrhujeme změny
- máme představu o financování infrastruktury města, máme představu o reálných příjmech města či obce?

Zlepšení tváře obce:

- systém likvidace odpadu a sběru druhotných surovin /vděčné a věčné téma/ - žádoucí spolupráce obcí celého regionu
- parkování automobilů, zejména nákladních na veřejných prostranstvích
- obecní policie a zajištění veřejného pořádku
- presentace obce / je předmětem turistického ruchu?/.

Kultura:

- zajištění účelného vynakládání prostředků obce na kulturu / např. knihovna, co s kulturními domy?/. Mohou si obce o cca 1 000 obyvatelích dovolit sponzorovat alespoň jednou ročně jednu kulturní akci?
- sponzorství ze strany podnikatelů by mělo být vyváženo jejich "zviditelněním".

Školství:

- spolupráce škol s obecní samosprávou, místní kultura.
- provoz škol, jedna z největších nákladových položek obecního rozpočtu před převodem do působnosti MŠ.
- hledání cest k zefektivnění nákladů na školská zařízení.

Mezinárodní styky:

představa o partnerských stycích s městy v zahraničí a iniciování spolupráce a vzájemné výměny v nejširším okruhu oblastí /školství, sportovní kluby a spolky, cestovní kanceláře, podnikatelské subjekty, církve/.

KSČM - Několik poznámek před volební kampaní

Městský výbor KSČM Úvaly se v článku kriticky staví k různým změnám ve městě, počínaje přejmenováním náměstí, ulic, nevyhovující obchodní sítí, nevyhovující služby, vyšší ceny než v Českém Brodě, znevažování zásluh Marie Majerové v Úvalech, neustálým ožíváním tématu přestěhování sochy Arnošta z Pardubic za 300 000,- Kč, které by se daly využít třeba na plynové přípojky 30 sociálně potřebným atd. Navrhují pokračovat v práci na akcích zahájených před listopadem 1989. Kritizují, že ještě není známo znění nového volebního zákona, který byl schválen již 3. 6. 1994 a strany se tak nemohou řádně na volby připravit. (ŽÚ 8/1994)

*Na článek reaguje L. Mandová – **Budu volit komunisty?** rovněž v ŽÚ 8/1994, jedná se o neinformovanost nebo záměrnou demagogii?*

*V ŽÚ 9/1994 reagují členové ODS na předchozí poznámky MV KSČM, naopak KSČM reaguje na článek L. Mandové **Budu volit...***

*V témže čísle v článku **Co mne napadlo při čtení Života Úval číslo 8/1994** podnikatel Štefan Rosca se obsáhle vyjadřuje ke komunálním volbám, k poznámkám před volební kampaní a k připomínkám městského výboru KSČM. Hlavním dalším rozbořem je situace kolem nákupního střediska a pozůstatku megalománie totalitního komunistického plánování – viz kryt civilní obrany ve sklepě uvedeného objektu. Hovoří také o nemožnosti prodeje budovy.*

Volby

Informace o volbách do zastupitelstev v obcích

ŽÚ 8/1994 informuje o zákoně z 22.6.1994 o volbách do zastupitelstev. Termín a přípravy voleb (v Úvalech opět 3 volební okrsky – č.1 Hasičský dům, č.2 MDDM, č.3 škola, kandidátní listiny); Komunální volby – výzva a otázka pro všechny občany (starosta I. Černý hovoří o hledání vhodných kandidátů).

V ŽÚ 9/1994 jsou uveřejněny další informace o volbách do zastupitelstev – termíny a podmínky podání kandidátních listin, oficiální volební kampaň začíná

8.11. a končí 48 hodin před zahájením voleb, tj. 6.11.1994 ve 14 hodin. Samotné volby se konají v sobotu 18.11. od 14 do 22 hodin a v neděli 19.11. od 7 do 14 hodin.

Zhodnocení uplynulého volebního období

V čísle 10/1994 ŽÚ obsáhle hodnotí starosta I. Černý v uplynulém volebním období působení zastupitelstva zvoleného ve svobodných volbách po více než 40ti letech. Zmiňuje plnění programu, životní prostředí, výstavbu města, dopravní stavby, obchod a služby, průmysl a zemědělství, zdravotnictví, školství, kulturu, sport, mládež a využití volného času (poslední dvě položky hodnotí jako slabé a městem finančně zajišťované, kritizuje málo aktivní přístup občanů, výjimkou MDDM a koupaliště – sice ve špatném stavu, ale využívané), Městský úřad, práci rady a zastupitelstva, účast členů zastupitelstva na veřejných zasedáních; dále jsou zmíněny poměry města – MěÚ Úvaly, restituce, majetek města, koupě a prodej, majetko-právní vztahy, privatizace, školství.

V ŽÚ 9/1994 se ptá L. Mandová starosty I. Černého, čemu se nevyhne příští zvolené zastupitelstvo? V odpovědi zazní: dobudování školního areálu, soudní pře o nájemní smlouvu v kulturním domě, financování a stav nákupního střediska, zásobování Radlické čtvrti základními potravinami, II. vlna privatizace Stavebního závodu.

Výsledky voleb

ŽÚ 11/1994 nejdříve znovu připomíná podmínky pro účast v komunálních volbách a o právu volit a postupu voliče ve volebním okrsku.

Znovu je uveřejněna předvolební kampaň stran a jejich kandidátky: KSČM (15 členů na kandidátce – jména); KDU-ČSL (3 členové, z toho 1 nezávislý); ODS (14 členů); Sdružení nezávislých kandidátů „Za rozvoj Úval“ - volební program (15 členů na kandidátce).

Život Úval v prosincovém čísle uveřejňuje výsledky voleb – **účast 69%**:

Sdružení nezávislých kandidátů vyhrálo volby – 21 208 hlasů – jména zvolených – Jana Pospíšilová, Ing. Ivan Černý, Martin Hlávka, Ing. Josef Horák, Ing. Bohuslav Prokůpek, Radovan Skřivan, Ing. Václava Baumanová, Jan Král, Miloslav Kolařík; **ODS druhá – 7 689 hlasů** – zvoleni – Ing. Jan Pergler, Vladimír Šelíř, Ing. Jitka Vyskočilová, **třetí KSČM – 4 475 hlasů** – Ing. Miloslav Breda, František Lajtner (chybně uveden jako Leitner); **čtvrtá KDU-ČSL – 1 123 hlasů** - Ing. Jan Černý – slib zastupitelstva bude 1.12 1994 v jídelně Multitecu.

Rovněž Život Úval se v lednu 1995 věnuje podrobněji výsledkům voleb, které proběhly koncem roku 1994 podle okrsků, kandidátů a stran a přináší i informace z prvního ustavujícího zasedání zastupitelstva města Úvaly,

konaného 1.12.1994 - volba starosty (ing. Ivan Černý) a místostarostky (Ing. V. Baumanová).

Školství

Ředitel Základní školy František Smolík píše v ŽÚ 2/1994 o ohlédnutí za prací a zve na Dny otevřených dveří 17.2. a 4.5.1994 pro rodiče a prarodiče a ostatní zájemce. Hovoří o každoročním projektu EXTRA, který je věnován jakési nadstavbě ke standardu výchovy a vzdělávání – Výpočetní technika, jazykové vzdělávání, umění, tělovýchova, rozvoj osobnosti žáka. Pro rok 1994 se škola přihlásila na MŠMT s projektem vybudování vlastní knihovny v rámci rozvoje osobnosti žáka a jeho vedením k práci s informacemi. Tělovýchově brání nedořešené restituční nároky týkající se pozemku pod sokolovnou a stavba TESKO – kde dřív bývalo školní hřiště.

Podle informací ze ŽÚ každoročně jezdí žáci sedmých tříd na lyžařský výcvik, trápí je ale navyšování ceny zájezdu až na 1150 Kč. Hledají proto sponzory, alespoň na hrazení drahé autobusové dopravy.

V ŽÚ 10/1994 je i v hodnocení volebního období velký článek ředitele Základní školy Františka Smolíka. Hodnotí oblast školství od roku 1990 a uzavírá aktuálními údaji školního roku 1994/95: počty žáků ZŠ celkem – 500, úvalských – 394, 106 z okolních obcí, navštěvují 22 tříd a 3 oddělení školní družiny. ZŠ má 36 pedagogických pracovníků, 11 správních zaměstnanců. Ve školní jídelně je 6 zaměstnanců a 430 strážníků (vaří pro žáky a zaměstnance).

Francouzština v Úvalech

Jazyk se vyučuje na úvalské škole řadu let. V minulosti ji úspěšně propagoval pan učitel Koníček. Připravuje se otevření další třídy s rozšířenou výukou francouzštiny jak uvádí B. Tučková v ŽÚ 5/1994.

Mgr. A. Garnolová

se také v ŽÚ 5/1994 vyjadřuje ke školství, a to k prvním zkušenostem v Obecné škole a k projektu MŠMT z roku 1993/94 v prvním ročníku zdejší ZŠ v článku „Mé první zkušenosti v Obecné škole“. Dominantním prvkem práce pedagoga je škola hrou. Vyjmenovává 5 podstatných aspektů projektu: koncepce interiéru třídy (přibližuje se rodinnému prostředí); dostatečná informovanost rodičů; samostatnost žáka a nenásilné výchovné vedení; variace rozložení výukového programu; pololetní a roční hodnocení.

Spolupráce praktické rodinné školy a mateřské školy

Tak zní název článku Evy Bubákové v ŽÚ 2/1994, který pojednává o nabídce ředitelky III. MŠ J. Tůmové a smlouvě o vhodné praxi pro žákyně školy v MŠ, kterou již navštěvují od října 1993. Učí se v kuchyni, poznávají moderní vybavení, seznamují se s jídelníčkem, pracují s dětmi – program, hry, písničky. *Pedagogický sbor ZvPRŠ zvláště děkuje úvalským sponzorům za dary a pomoc (Fišer, Vencovský, Brauner, Lízner, Zajíček, Spurný).*

Ke školnímu roku Zvláštní a praktické rodinné školy 1993/94 se vyjadřuje Eva Bubáková. Školní rok probíhal celkem bezproblémově, až na špatnou školní docházku u některých žáků. Od 1.7.1994 přechází škola pod MŠMT, zřizovatelem tedy již nebude MěÚ Úvaly. (ŽÚ 7/1994)

Děti z 2. mateřské školy píší v ŽÚ 5/1994 pozdrav ...

... z Kubovy Hutě na Šumavě, kde si ještě užily sněhu, i když už skoro vítaly jaro. Děkují sponzorům. Foto. Rovněž II. MŠ zve do Kulturního domu na pořad věnovaný maminkám k svátku, vystoupí i děti z MDDM (6.5.1994, ŽÚ 5/1994)(Poznámka Janurová: v ŽÚ bývá uveden název mateřské školy pod číslem někdy římskou číslicí, někdy arabskou, nenašla jsem vysvětlení proč. Ve většině případů se používá římská I.-III., ale to nijak nezasahuje do informací o činnosti MŠ, těmito záměnami nedochází ani k nepochopení, o kterou školku se jedná, 2019).

MDDM

Ředitelkou Městského domu dětí a mládeže je nadále Jana Pospíšilová, která je iniciátorkou spousty kulturních akcí, které dům dětí pořádá i pro veřejnost. Ředitelka vede vlastní „kroniku“ akcí domu dětí i činnosti mnoha kroužků a prací na údržbě domu.

Práce tanečního oddělení MDDM je krátce shrnuta s výsledky školního roku v ŽÚ 12/1994

Kultura

Městská knihovna

M. Měšťánek hovoří v ŽÚ 5/1994 s vedoucí MěK Ivou Krňanskou – představuje knihovnu, knihovní fondy (18 000 svazů), čtenáře (500, z toho do 14let 150), nákup literatury a rozmanitost. Vedoucí by byla ráda, kdyby ŽÚ uveřejňoval na svých stránkách nové tituly z knihovny.

Archivní fond /převážně fotografií Jaromíra Rajnyše, Úvaly, čp. 555

Informace Městskému úřadu Úvaly o činnosti kronikáře: archivní fond (převážně fotografií Jaromíra Rajnyše, Úvaly, čp. 555)

Informace stejného znění byla kronikářem p. Sedlmajerem již zmíněna v roce 1993 a je zaznamenána v kronice v retrospektivním zápisu z konceptů kronikáře, Janurová 1993/2019, přesto opakují, že tento fond byl předán předávacím protokolem od paní Mandové Libuše, která jej získala od J. Rajnyše. V dopise si pan Rajnyš výslovně přeje, aby zůstal fond kompletní a sloužil archivu města – kronikám – jako historické materiály o Úvalech, to se však nestalo. Fond je všelijak rozebrán, alba jsou vybraná, ba vykradená. V současnosti (rok 2017 a 2018) jsou pamětihodnosti od pana Rajnyše zpracovány tak, jak byly postupně nalezeny a jsou uloženy v archivu městských kronik pod různými signaturami v příslušných krabicích, jsou zaznamenány v seznamech i digitálně, což umožňuje podrobné vyhledávání. Materiály jsou povětšinou skenovány, i skleněné negativy. Tato informace je doplňkem kroniky 1994 proto, že jsem při jejím retro zpracování našla tuto zmínku kronikáře té doby (viz výše) - 23.8.2018 Janurová, správce archivu městských kronik.

KD MM - Kulturní dům Marie Majerové

Ještě je naděje v následnou generaci, že až dospěje, oživí se zájem o kulturní činnosti a udržení pokračování Městského kulturního zařízení a potřeb doplnit svou seberealizaci zážitky z hudby, divadla, tance ve společnosti svých přátel, což dnes z naší společnosti mizí.

O program Městského kulturního zařízení se nyní starají místostarostka Ing. V. Baumannová a další pracovník městské správy Petr Kočárník (ŽÚ 2/1994 - L. M.)
V ŽÚ 1-12/1994 je uveřejněna každý měsíc nabídka širokoúhlého kina, promítání zahraničních a českých filmů i 5x týdně, návštěvnost není nikde uvedena.

Kino Úvaly a Kulturní dům – ukončení činnosti

Rada městského zastupitelstva ve složení starosta Ing. Ivan Černý, zástupce starosty Ing. Václava Baumannová, Jana Pospíšilová, Martin Hlávka, Ing. Josef Horák rozhodla na svém zasedání o ukončení provozu Kina Úvaly k 31. 12. 1994 a opuštění objektu Kulturního domu, Úvaly, Smetanova 69.

Objekt bude vystěhován do 15. února 1995.

Důvodem ukončení činnosti byl stálý finanční propad provozu Kulturního domu a nepodepsání nájemní smlouvy ze strany majitelů (Suchomelová, roz. Kombercová). /ŽÚ 1995-1/

Poslední akce v KD MM - Vánoční akademie

16. prosince 1994 se konala poslední Vánoční akademie MDDM v Kulturním domě Marie Majerové. Ten byl totiž navrácen v rámci restitučního procesu původnímu majiteli, s nímž nebylo možné uzavřít rozumnou dohodu o dalším využívání prostoru. Na tuto akademii se přišlo podívat cca 500 lidí.

(Tato informace byla překopírována z konceptu kroniky 1995, protože se mi zdá důležitá, aby byla zmíněna hlavně v období konání poslední akce – pozn. Janurová 2019).

Koncert

V chrámu Páně v Úvalech (pozn. Kostel Zvěstování Panny Marie) se 25.9.1994 uskutečnil varhanní a klarinetový koncert (ŽÚ 10/1994). Sólisty byli Markéta Hejsková (varhany), absolventka pražské konzervatoře a AMU, finalistka soutěže Pražské jaro 1994 a bratr Martin Hejsek (klarinet). Jejich matka, Marta Hejsková, obětavě řídí úvalský chrámový sbor a hraje na varhany.

Plesy

III. ples Klubu důchodců 29.1.1994 byl v sokolovně Úvaly, sponzorem firma Vorlíček, sklenářství Úvaly, předtančení zajistí taneční kroužek MDDM. Hraje COMBO M. Kočárník, zpívá J. Luňáčková. Vstupné 20,- Kč.

Sdružená obec Baráčníků Úvaly uspořádala 19.2.1994 XXIII. staročeský baráčnický bál v hotelu Sokolovna od 20.00 do 03.00 hod. Sponzorem bálu je firma Laro. Hrál orchestr Jiřího Horáčka z Čelákovic. (Pozn.: stále se mluví o témže prostoru – sokolovně) (ŽÚ 2/1994)

II. házenkářský ples 12.2.1994 v sokolovně v Úvalech, hraje Pražská trojka, vstupné 35,- Kč.

Karneval 12.3.1994 v úvalské sokolovně, hraje Pražská trojka, vstupné 40,- Kč. Za oddíl házené J. Dráb.

Spolky

Chybí přehled činnosti různých spolků za rok 1994, existují jen ojedinělé články fotbalistů, skautů, rybářů, klubu důchodců.

V ŽÚ 11/1994 se krátce zmiňuje K.D. o 5letém trvání klubu důchodců při MěÚ v Úvalech a zprávě z jedné schůzky s představiteli města v září.

Rovněž rybáři ústy Karla Landy – účastníka setkání organizací Úval i svých seniorů, víme o přátelském posezení a chytání ryb u rybářské chaty (u Lhotáku) a rybářských závodech.

Český svaz chovatelů v Úvalech (ČSCH)

Zve v ŽÚ 1/1994 na tradiční výstavu králíků, holubů a drůbeže 15.-16.1.1994 ve výstavním chovatelské areálu (pozn. Ve Foersterově ulici za Hasičským domem), kde je možno zakoupit zvířata.

Stavební bytové družstvo

K historii a rozvoji stavebního bytového družstva Úvaly píše předseda SBD Vladimír Kazda

SBD bylo založeno v r. 1959. První dva bytové objekty postavilo v letech 1960/61 - dodavatelsky. Další výstavby tj. 23 bytových objektů postavilo počínaje rokem 1966 - úplnou svépomocí takto:

2. etapa Raisova 1182,3,4 =18 bytů I. kateg. 3+1 1278 m² už. plochy

3. -"- Raisova 1189/90 =12 -"- , -"- -"- 852 " -"-

4. -"- Nerudova 1191,2,3,4=24 -"- , -"- -"- 1704 " -"-

5. -"- Nerudova 1195,6,7 =18 -"- , -"- -"- 1278 " -"-

6. -"- Maroldova 1202/3 =12 -"- , -"- -"- 388 " -"-

7. -"- Maroldova 1321,2,3 =18 -"- , -"- -"- 1278 " -"-

8. -"- Prokopa V. 1377,8,9=18 -"- , -"- -"- 1278 " -"-

9. -"- Maroldova 1397,8,9 =18 -"- , -"- -"- 1278 " -"-

Stavěl se typ "Zajíček", postupně vylepšován o balkon a lodžii. Výstavby etap, resp. dokončení:

2 = 1968, 3 = 1969, 4 = 1974, 5 = 1974, 6 = 1977, 7 = 1983, 8 = 1987, 9 = 1990.

Vedle toho postaveno 84 + 20 garáží - také svépomocí.

Jednotlivé výstavby byly podmíněny "shora" výstavbou inž. sítí, a to nejen pro tyto objekty, ale i pro ostatní obyvatele a město, příp. pro SVaK, STE Kralupy, vozovky, chodníky a osvětlení pro město, zeleň kolem objektů.

Objekty 1 /E a 9/ E mají byty individuálně vytápěny, dnes již plynem objekty 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 8/E mají vždy společnou kotelnou, od roku 1990 rovněž na plyn s automatickou regulací.

SBD iniciovalo výstavbu:

vodovodu, kanalizace pro povrchovou a splaškovou vodu, vystavělo 3

trafostanice, přičinilo se i o ČOV /čistička/, členové se velkým množstvím hodin přičinili o výstavbu zdravotního střediska, školek i samoobsluhy Na Homolce, dále se přičinili o zelený pás podél silnice E 12.

Vladimír Kazda předseda SBD.

Další informaci podává družstvo v ŽÚ 10/1994 a zmiňuje možnost odkoupení bytu podle zákona č. 72/94 Sb. o vlastnictví bytů. (Poznámka Janurová: opět ponechávám styl a obsah článku, jak jej předseda SBD napsal a ŽÚ uveřejnil).

Sokol

Dnes 5. července zahajuje v Praze na Strahově XII. Všesokolský slet 5. - 6. 7. 1994, bez účasti úvalské organizace ČOS.

Když v minulém roce bylo rozhodnuto o uspořádání XII. Všesokolského sletu v červenci letošního roku, zašly některé bývalé členky do zdejší tělocvičny TJ Sokola, aby zjistily informace o nacvičování sletových skladeb. Odpovědí bylo pohrdlivé současných cvičitelek TJ Sokola: "Co je to za nostalgii? O účasti na sletu se v Úvalech neuvažuje."

Nabízela se možnost alespoň pro muže, nacvičovat skladbu v Tělovýchovné jednotě v Českém Brodě. Brodské sokoly a sokolky viděli jsme ve slavnostním průvodu Prahou pod označením Župa středočeská Jana Podlipného.

(viz ŽÚ 8/1994 příspěvek dr. Strusky!)

Sport

Tenis klub - zpráva o činnosti 1994 a plán na rok 1995 v ŽÚ 5/1995.

Házená – Petr Žaba v ŽÚ 7/1994 o turnaji v Úvalech – mladší dorost.

Cyklistický oddíl – ŽÚ 10/1994 – Pavel Štork hovoří o rodícím se oddílu rekreačně závodní cyklistiky. Kromě tradičního závodu Úvaly – Český Šternberk vznikají další – tříetapový závod „Malá cena Úval“. Vyvrcholením bude založení registrovaného oddílu.

Sportovní klub Úvaly

75 let SK Úvaly – V ŽÚ 3, 4, 5 a 6/1994 Karel Landa podle dokumentace zpracoval přehled historie a vzniku SK Úvaly od r. 1919. Vycházel z almanachů vydaných v r. 1939 a 1949 a Almanachu SK Úvaly k 20. výročí založení klubu. Sestava prvního fotbalového mužstva v r. 1919; nápad hrát divadlo, po hrané veselohře byl uspořádán tanec, vypomáhali úvalští zkušení ochotníci. Fotografie fotbalového mužstva z roku 1928 – jména: Mysliveček, Znojil, Suchomel, Novotný, Smolík, Husník, Říha, Krejčířek, Ciner, Havlík, Veselý. Další jména jsou uvedena v jiných sestavách bez fotografií. (V čísle 5/1994 je v nadpise článku chyba – Léta 1936 – 29 – jedná se zcela jistě podle dalšího textu o 1926 – 29, pozn. Janurová). V čísle 6 je opět fotografie se jmény mužstva 30. let: Peřina, Havlík, Husník, Novotný, Znojil, Kalina, Krejčířek, Říha, Horský, Mysliveček, Drbohlav, Burzanovský. Karel Landa připomíná výsledky fotbalového mužstva od roku 1928 do 1939.

Leteckomodelářský klub

V ŽÚ 4/1994 Vladimír Chvátal ml. informuje o 3. modelářské aeroolympiádě na jihu Rakouska od 18. do 26. 9. 1993 a účasti zástupců ČR na mistrovství světa radiem řízených modelů letadel (podle sdělení předsedy klubu pana Kučery byl autor článku v té době členem úvalského spolku, pozn. Janurová 2019).

Junák

Na Oslavy 75 let skautingu v Úvalech – zve v ŽÚ 5/1994 vedení skautského střediska; uctění památky zakladatele br. Jiřího Bubáka na hřbitově; program ve skautském areálu 7. a 8. května. V ŽÚ 6/1994 informuje o průběhu oslav a zorganizovaném cyklistické závodě mládeže; Junáci se rovněž účastnili uctění památky padlých v Květnovém povstání 1945. Upravili i okolí pomníčku. V ŽÚ 12/1994 R. Bubák obsáhle informuje o historii skautingu v Úvalech ve vztahu k 75. výročí založení.

ZO Českého svazu zahrádkářů Úvaly

V ŽÚ 7/1994 zní otázka – Proč se v Úvalech od roku 1990 nemožuje? – Co dělají úvalští zahrádkáři?

Jednatel (nejmenovaný) předkládá zprávu o situaci v ZO (základní organizaci) za poslední 3 roky. V r.1991 majitelka bývalého hospodářského areálu (Skřivanovi na Pražské ul.) oznámila, že bude žádat o navrácení majetku v rámci restituce. Od té doby je činnost spolku pozastavena a 29.9.1993 byl objekt připraven k předání původnímu majiteli. Zařízení moštárny a inventář byly rozprodány a výbor se scházel v klubu chovatelů. Stav členů k dnešku (7/1994) 96 platících členů, věkový průměr je 66 let. Každou středu zasedá výbor, který odborně poradí každému zájemci.

VI. Životní prostředí

Ekologie

Josef Nachlinger v ŽÚ 3/1994 o zelených plochách v Úvalech a svých zkušenostech z jiných severských i jižních států v údržbě a úpravě zeleně a květin. Vadí mu vandalství v Česku.

Čistota Výmoly

Po několikaleté diskusi bude konečně snad do konce června potok vyčištěn, bahno rozprostřené na březích vyschne, což provádí Povodí Labe ve své režii od mostku státní silnice za čistírnou odpadních vod po Prokúpkův mlýn (pozn.: mýněn Mlýnský rybník u Prokúpkova mlýnu). Nadále probíhá průzkum a rozbory pro vyčištění rybníku Fabrák. (ŽÚ 5/1994)

Zpráva srážkoměrné stanice Úvaly za rok 1994

Rok patřil ke slabším, spadlo pouze 491,6 mm srážek, druhé nejmenší množství za sledované období od 5.5.1986 (nejméně rok 1990 – 417,3 mm). Sníh a sněhová pokrývka – nejvyšší 22. a 23.12.1994 – 6 cm.

Přehled za jednotlivé měsíce v ŽÚ 4/1995.

Přehled nadmořských výšek v okolí Úval

Ve vývěsní skříňce KRONIKY jsem dnes 10.6. vyvěsil (pozn.: kronikář p. Sedlmajer) přehled nadmořských výšek v okolí Úval:

ÚVALY - nádraží ŽST. 260 m, hostinec U Nedvědů (Havlíčková ulice) 263 m, kopec "Úvalák" (Pražská ul.) 283 m, základní škola 249 m, Na vinici 295 m, u továrny VEGA (průmysl masný), u křížku (na křižovatce Pražská a Wolkerova), 253 m, Skeříkov (Radlická čtvrť) 295 m, "Na Kostelíku" ve Vidrholci u televizní věže 298 m,

HRADEŠÍN - 399 m

SKŘIVANY: KLEPEC: 356 m, ŠKVOREC, U křížku, Komenského ulice 309 m,

TŘEBOHOSTICE - PLACHTA 388 m, TUKLATY 230 m, ČESKÝ BROD 222 m, PRAHA - Vltava: 180 m. *Vše v metrech nad mořem.*

VII. Obyvatelstvo

Město Úvaly má 4 639 obyvatel k 31.12.1994. Ve srovnání s rokem minulým je rozdíl v počtu 35 obyvatel.

VIII. Různé

Výročí, osobnosti, události

Jiří Fejt

vedoucí odboru výstavby, dopravy a životního prostředí na MěÚ v Úvalech zemřel 16. 12. 1994. Dnes jsme se s ním navždy rozloučili.

Odešel nejenom dobrý pracovník, ale také výborný kamarád a příjemný společník.

Libuše Hrdinová

vzpomínka na učitelku hudby – pokračovatelku (dceru *Františka Hrdiny, který hudební školu založil*) hudební školy v Úvalech, přes nepřízeň politické situace, znárodnování atd. do pozdního stáří pracovala v Lidové škole umění, bez uznání zemřela v prosinci t.r.

100 let Marie Mužíková

Dnes (4. ledna) slavila své sté narozeniny ve svatební síni úvalského kulturního domu paní Marie Mužíková, narozená 1. ledna 1894 v Praze - Žižkově. Žila v areálu Anežského kláštera, kde měl její otec Eduard Hrdlička svou truhlářskou dílnu. V sedmi letech osiřela. Zemřela jí matka. Pobývala v rodině sestry svého otce v Českém Krumlově. Otec se podruhé oženil, z nového manželství otcova narodil se chlapec.

Pamatuje dobře ustavení samostatného státu v r. 1918 - Československé republiky.

Po provdání přišla s manželem ve svých šestatřiceti letech v roce 1930 do Úval. Tady si postavili domek v ulici čp. 773 v Kladské ulici (*nyní uvedeno v matrice a plánu města r. 2018 Lužická ulice*).

Její manžel Mužík měl představu, že si zřídí jako krejčí výrobu dětské konfekce. Přišel však rok 1938, pak 15. březen 1939, 2. světová válka a po r. 1948 konec soukromého podnikání. V roce 1951 manžel M. Mužíkové zemřel. Neměli děti. Zůstala sama. Neměla nárok na důchod, ale také ani prostředky pro samostatný život, rozhodla se šít po domácku pro družstva, ale to byla práce úkolová a nepatrně placená. Vzala si na pomoc přítelkyni. Ale ani dvě se nedokázaly samy uživit. Ukončily tuto činnost a Marie Mužíková nastoupila ve svých šedesáti letech do parketárny v Úvalech, kde setrvala téměř pět let, aby dosáhla podmínky pro nárok na důchod. V té době prodala svůj domek, avšak zajistila si v něm bydlení do konce života. Peněz užívala pro cestování. V sedmdesátých letech jí skončila i tato radost, když jí byla úředně zrušena cesta do Francie. Další léta tráví už jen ve svém příbytku. Pilně četla, dokázala opisovat celé knihy týkající se mystiky. Toto učení je pro její duševní život stále zajímavé. Sil však ubývá a trápí ji špatný zrak, má ráda lidi, dovede pěkně vyprávět o osobách, které poznala.

Těžko prožívala rozdělení státu, ale přeje úspěch všemu, co by mohlo být dobré pro Českou republiku a její postavení vůči světu, neboť pamatuje, že první Československá republika měla vážnost v celém světě. (V ŽÚ 2/1994 i foto, Milada Doležalová) (*originály dokumentů uloženy v archivu městských kronik, Janurová 2019*) (*skenovány*).

Bohumil Jandourek

V ŽÚ 5/1994 vzpomíná Hana Líhová na tatínka narozeného 29.6.1892 v Úvalech, který položil život jako rukojmí nacistů v květnových dnech roku 1945 spolu s ostatními mučenými. Byli podle očitých svědků poté zastřeleni ve sklepě školy. Prostý pomníček v lese, kde byli zahrabáni, připomíná oběti 2. světové války z řad úvalských občanů.

F. Šrůta: Hrdinové neumírají ... pomníky Praha - východ

RNDr. F. Šrůta /1910?, Havlíčkova ul./ předal do KRMÚ (*Kronika města Úvaly*) jím zpracovanou regionální monografii "Hrdinové neumírají Přehled památníků světové války 1939 - 1945 (vydal OV KSČ Praha - východ 1985).

(Tato kniha nebyla zatím v archivu městských kronik nalezena, najde-li se v průběhu zpracování několika dodatků, bude zápis doplněn o informaci, kde se nachází, v opačném případě lze ocenit, že alespoň v zápise kroniky jsou podchyceny některé z obětí světové války.

V září 2018 byl nalezen v archivu městských kronik strojepis několika historických textů od F. Šrůty z roku 2000, kdy již žil v Havlíčkově ulici a poté v Domově důchodců a zabýval se historií jako takovou, nejen historií Úval, ale všeobecnou. Strojepis je zapsán pod signaturou T – texty v katalogu archivu pod jménem autora s popisem všech různorodých stran textů, pozn. Janurová 2018) (Poznámka Janurová 2019 – v současnosti pan Lukáš Rubeš, člen Letopisecké komise, hledá zmíněnou monografii v knihovnách, zatím bez úspěchu). (Tento následující text o památnících obětem nebyl ve strojopise nalezen a zde není upraven obsahově a gramaticky, aby nedošlo ke zkreslení míněné informace, protože sestavovatelka retrospektivního zápisu kroniky není schopna ověřit, ani pravdivě transformovat, zápis kronikáře p. Sedlmajera).

Str. 30: oblast: Úvaly 5.1. Horoušany 1. Památník obětem 1. a 2. sv. války obětem nacismu

Baumanová Emilie, Bauman Břetislav, Šámal Otakar

2. Pamětní deska, pův. na býv. mlýně, nyní bude umístěna na novém památníku uprostřed obce. Nápis: Zde žili Emilie a Břetislav Baumanovi, kteří byli v r. 1942 umučeni německými fašisty. Čest jejich památce. (Příl. 12/502 - foto). Zatčení pro poskytování pomoci parašutistům (výsadek Antropoid Kubiš a Gabčík), kteří seskočili u Nehvizd a 27. 5. 1942 provedli atentát na Heydricha.

5.4. Sluštice – Křenice 1. Křenice

Deska: Památka na prof. Dr. Josefa Kratochvíla, nar. 11. 5. 1905, popraven byl 31. 7. 1943 pro vlast rukou nacistů. Prof. Dr. Kratochvíl byl vedoucím odbojové skupiny Obrana národa.

5.5. Šestajovice

2. Pamětní deska v zahradě čp. 182/14 - nápis:

V tomto domě žili a byli zatčeni Jaroslav Starý s manž. Marií, činovníci Sokola v Šestajovicích, oba byli umučeni 24. 10. 1942 v Mauthausenu. J. Starý, zahradník, pomáhal parašutistům spolu s manž. Baumanovými z Horoušan. Jako sokolská spojka ilegální organizace je odvedl do Prahy, kde 27. 5. 1942 provedli atentát na Heydricha.

5.6. Škvorec

(jen záznam) V r. 1939 - 1945 zahynuli občané Antonín Šimon (1903?), nedoslýchavý!, Josef Malý (1923 - Na Rybníčkách) a Jaroslav Glücksman (původem ze Škvorce - v letech 2. sv. v. byt rodiny Škvorec, ul. Smiřických - tzv. Ovčárna) člen KSČ, zahynul v koncentračním německém táboře.

5.7. Úvaly

1. Hřbitov- hrob rudoarmějce Nápis: I. I. Sadovoj, staršina, nar. 1913, selo Žurživka, Kamenec - Podolskoj, obl. USSR zemřel 3. 10. 1945 v Úvalech.

2. Památník nad společnou hrobkou - přísahající ruka

Nápis: Věrní v životě i smrti Böhm Karel, Jand'ourek Bohumil, Kožený Josef, Kvíz Jaroslav, Marčík Karel, Michálek Jaroslav, Šlajer František (Příloha 14/522 - foto)

3. Deska na hřbitovní zdi

Nápis: Zde zemřeli pro věrnost k národu a lásku k zemi dne 6. 5. 1945 občané: Havlíček Václav z Tuklat, Kvíz Jaroslav z Úval

4. Deska na rohu Alešovy ulice čp.269

Nápis. Zde zemřel pro věrnost k národu a lásku k zemi úvalský občan František Šlajer dne 6. 5. 1945

5. Památník v lese Vidrholci - u televizní retransl. stanice

Zde zemřeli pro věrnost k národu a lásku k zemi dne 8. května 1945 úvalští občané

Bohumil Jand'ourek, Karel Marčín, Jaroslav Michálek

6. Památník v lese Obora (Škvorecká obora)

Nápis: Zde padl hrdinnou smrtí za svobodu vlasti Miroslav Jenšovský, nar. 3. 3. 1924, padl 6. 5. 1945, z Příkladas

Dne 6. 5. 1945 zaútočily fašistické tanky s obrněnými vozy /část jednotky SS Wiking z Milovic/ čelně podél původ. stát. silnice z Českého Brodu s cílem dostat se do Prahy.

Na zátarasech padli obránci Jaroslav Kvíz z Úval a Václav Havlíček z Tukla (viz. 3.)

Dne 7. 5. 1945 zatkli fašisté v Úvalech Bohumila Jand'ourka, Karla Marčina, Jaroslava Michálka a Adolfa Martínka

Dne 8. 5. 1945 byli nalezeni zavražděni v lese "Vidrholci", kromě Martínka. Tomu se podařilo, ač těžce zraněn, utéci do Jiren, kde byl ošetřen a převezen do nemocnice.

Dále byl Vladimír Jankovský popraven za heydrichiády (*červenec 1942, pozn. Janurová, informace od jeho syna*). V květnových dnech padli v Praze úvalští občané Karel Böhm a Josef Hochman.

V Úvalech padl Jiří Vaníček z Prahy (kde? pochován kde? - kronikář) a Miloslav Kopáček z Kutné Hory (opět kde padl, kde pochován?)

Publikace RNDr. Ferdinanda Šrůty poskytuje Kronice řadu údajů k regionální historii let 1939 - 1945.

Kronikáři ocení tento dokument.

Dnes, s odstupem času, pozastavujeme se nad opakovanými formulacemi nápisů, pamětních desek a památníků:

".... Zde zemřeli pro věrnost k národu"

Srozumitelnější a určující by bylo spíše žádoucí, jasně říci, že zemřelí byli zastřeleni popravčím útvarem německého wehrmachtu, který operoval v Úvalech v květnových dnech 1945 nebo v sekyrárně gestapa. Autor publikace, vydané OV KSČ 1985, používá pro Němce označení fašisté, jak je již běžně zavedeno v historiografii Komunistické Internacionály, která se důsledně vyhýbá v této oblasti označení "Němec".

Fašismus, fašisté, spojovali jsme dříve s historií mussoliniovské Itálie. Fašismus byl ideologií Mussoliniho. Pro Němce od třicátých let bylo užíváno označení "NACI", "NAZI" - národní socialisté. Ale ta případná spojitost s označením druhu socialismu, nebyla později u nás žádoucí.

K bodu 6.: Miroslav Jenšovský (1924) z Přišimas byl boxerským amatérským zápasníkem.

Zastřelen byl německým popravčím komandem, když se pěšky vracel z Prahy do Přišimas! – *konec citátu z dokumentu pana Šrůty.*

KDO JE KDO Jiří Štork (Úvaly) sběratel autogramů

Ježka dostal od Lipského, tak je nadepsán článek Richarda Sachera v Blesku ze 4. února 1994 a jedná se o rozhovor s Jiřím Štorkem (49) u příležitosti výstavy Klubu sběratelů autogramů v Praze 5. Jiří Štork vystavoval autogramy ze své bohaté sbírky v řadě pražských i mimopražských kulturních zařízení. Tentokrát vystavuje v Kulturním domě Severka v Praze - Kobyliších.

V příležitosti své výstavy uspořádal Kulturní dům besedu s Lubomírem Lipským a Jiřím Lírem.

Vanický, Josef - monografie

Ing. D. Beránková z Okresního muzea Praha - východ, Brandýs nad Labem - Stará Boleslav zaslala do Úval metodický list "Z činnosti kronikářů", který přináší výňatek z monografie úvalského kronikáře Josefa Vanického o úvalském školství "40 let rozvoje školství v Úvalech". Monografie byla oceněna ve III. celonárodní soutěži kronikářů. Dnes je z archivu kroniky ztracená. Za tohoto stavu je žádoucí opsat zde do Kroniky tento výňatek začínající zmínkou o školní budově čp. 44 z r. 1792, o stavbě obecné školy v čp. 7 z r. 1884.

Kronikář prověří možnost získat reprodukci ztracené monografie z Okresního archivu.

(Pozn.1 Janurová – dotaz 21.12.2018 v Okresním muzeu Brandýs n.L. u paní Kryškové, bude hledat metodický list i monografii – pokus o získání kopie do archivu)(Pozn.2 Janurová – nový dotaz e-mailem na paní Kryškovou – materiály nenalezla v žádné podobě ani odkazu, pátrání pozastaveno, leden 2019)(Ještě dotaz v SOkA ve Zdíbech u pana Kolka – také archiv nemá tuto publikaci a ani zmínku o ní).

Slavíme 70

Úvalští školáci, rodáci i přespolní ročníku 1924 oslaví společně 30. dubna ve vinárně úvalského Sokola sedmdesáté narozeniny. Vzpomínají jak silné byly ročníky 1923 a 1924, tísnilo se tehdy ve třídě H (kreslírně) v přízemí staré měšťanky v 9. třídě 54 žáků. Výuku skvěle zvládali učitelé – Jánský, Štefan, manželé Trnkovi s třídním učitelem Rýdlem. Vzpomínku v ŽÚ 4/1994 napsal Jaroslav Dufek. V ŽÚ 6/1994 je společná fotografie z avizovaného setkání a poděkování řediteli Smolíkovi, který všechny přítomné uvedl do jejich bývalých tříd.

Očkování psů proti vzteklině

Je povinné a bude se konat 17.9.1994 v ošetrovně MVDr. Mašaty. Grégrova ul. čp. 1286.

Diskuse

V ŽÚ 10/1994 Ing. Beneš žádá nápravu ohledně bydlení seniorů v čp. 89 „dům s pečovatelskou službou“ ve Štefánikově ulici. Líčí peripetie tchyně a dalších starých asi 80 letých obyvatel, kteří chodí pro vodu na chodbu, není zavedena do bytů, ve sklepě nesvítí světlo, údajně babičky zapomínaly zhasínat atp. Dnes (tzn. r.1994) již má dům svého vlastníka, ale ten není pisateli znám, prosí prostřednictvím časopisu o porozumění a morální zodpovědnost vůči starým lidem.

*V dalším obsáhlém článku v rubrice **diskuse** se Ing. Oldřich Kovář zamýšlí nad morálkou a demagogií, nad výplody MV KSČM v ŽÚ 8 a 9/1994, týkající se zejména polemiky nad spisovatelkou Marií Majerovou a kritiky Dr.L. Mandové.*

V ŽÚ 12/1994 se paní J. Šamanová zamýšlí – Budeme chránit děti před násilím v masmédiích? – chce podpořit petici spisovatelů, publicistů a umělců, která vyzývá Parlament ČR, aby co nejúčinněji legislativně zasáhl (uvádí místa, kde mohou občané petici podepsat v Úvalech do 30.ledna 1995)

Nehoda tanku na úvalské železnici

Dnes 15. ledna v 7.55 došlo na úvalské železnici k nehodě. Hlaveň přepravovaného tanku T 72, který byl zařazen v soupravě jako patnáctý, se na plošinovém voze vychýlila a zachytila odjezdové návěstidlo L-3 před vjezdem do železniční stanice Úvaly.

Návěstidlo bylo zcela zničeno. Při výjezdu ze stanice zničila hlavěň návěstidlo S - 1, jehož sloup byl tažen ve směru jízdy po železničním svršku. Zachytil přestavnou tyč pohyblivého hrotu srdcové výhybky, kterou shrnul. V důsledku se hroty srdcovek přestavily do opačné polohy, takže lokomotiva, 14 vozů a první podvozek patnáctého vozu jely rovně po první staniční koleji a druhý podvozek a další vozy za ním zatočily na nultou kolej, na výhybce č. 6 došlo k vykolejení vozu, který byl tažen přes železniční přejezd. Zde došlo ke sražení nosníku kolejového vedení, rozhlasového vedení a poškození části návěstí. Vlák byl zastaven, patnáctý vůz se naklonil na levý bok a přepravovaný tank se sesunul na levou stranu kolejiště.

Ke zranění osob nedošlo. Na přepravovaném tanku T 72 vznikla škoda 50 000 Kč, na železničním zařízení též cca 50 000 Kč.

V daném úseku železniční trati byla přerušena veškerá přeprava od 7.55 do 15.05 hodin, kdy byla zprovozněna jedna kolej.

Záznam o nehodě je uzavřen zjištěním, "že na odstranění škod se pracuje".

Převzat záznam ze ŽÚ 2/1994 - L. M. Foto/ "Tanky v Úvalech".

Náhodou došlo k setkání archivářky Janurové a pamětníka nehody tanku, tehdy pracovníka drah pana Stehna, který nehodu dokumentoval. Dodal do archivu městských kronik několik fotografií k naskenování, které jsou uloženy pod signaturou FH (fotografie historické) skeny – dodatky. (Janurová 2019)

V ŽÚ 3/1994 je opravný článek redaktorky k výši odhadnuté škody nehody tanku v Úvalech, kde uveřejňuje informace o opravách trati a možném poškození kolejí apod. od traťmistra pana Nováka. Souhrnné škody činily 1 mil Kč. Zároveň pan Novák sdělil, že asi od března 1994 bude vybudován železniční přejezd z gumy, tedy sníží se hlučnost a zvýší se komfort jízdy. Vyjádřena velká nespokojenost s nedisciplinovaností občanů při pohybu v nádraží a kolejišti.

Nejen tank dováděl na kolejích

V ŽÚ 4/1994 občan Richard Huk vyjadřuje svůj názor na život poblíž dráhy, ve městě „navlečeném na železnici“ (příklad k Americe – zemi navlečené na dálnici). Podle něj není mnoho míst v Úvalech, která by nebyla postižena hlukem z provozu vlaků a nádražních tlampačů. Srovnává s úrovní vybavení nádraží ve Francii a připomíná, že ani netřeba nehody tanku na trati, že stačí několik vandalů, kteří rozpojí vagony a škoda je veliká. Připomíná krádeže měděných drátů či stávků železničářů za zachování zlevněných jízdének pro příbuzné. Vzpomíná na rockový koncert před 4 lety a sraz „pankáčů“ a „holých lebek“, kteří potom zablokovali záchrannou brzdou vlak v nádraží a zbili mladou

průvodčí. Řetězy vyhrožovali zabitím železničářům a mnoho nezmohli ani přivolání členové VB (Veřejná bezpečnost, tehdejší, ještě nepřetransformovaná policie, pozn. Janurová 2019).

Tolik jeden postřeh pro představu života pro budoucí čtenáře.

V té době bylo velmi časté, že někteří nepřizpůsobiví občané systematicky kradli měděné dráty zabezpečovacího zařízení v kolejišti a přilepšovali si k živobytí jejich prodejem do Sběrných surovin. Podobně dopadaly i poklady u kanálů a jiné kovové předměty, právě zejména měděné a bronzové, nevyjímaje hřbitovní prostory. Naštěstí došlo k omezení nešvaru přijetím zákonů proti přijímání takových předmětů ve Sběrných surovinách pod pokutou. Dnes (míněn rok 2019 a pár let dříve) se vykupují kovy proti občanskému průkazu a výplata se děje prostřednictvím bankovního účtu.

Napsali o nás – média

30.4.1994 Rudé Právo str. 06 Kronika dne

* Na železnici a v železničních skladech řádila parta osmnácti raubířů ve věku od devatenácti do čtyřiaadvaceti let. V železniční stanici Úvaly a v přilehlých skladech měli spáchat 24 krádeží celkem za 200 00 korun. Věc nyní vyšetřují kriminalisté Prahy-východ, kteří šéfa party, čtyřiaadvacetiletého A. S., mají ve vazbě, ostatní stíhají na svobodě.

Tank v kolejišti

17.1.1994 Rudé Právo str. 03 Zpravodajství

PRAHA - Tank se sesunul do kolejiště následkem nehody, při níž dva železniční vagony vlaku, který přepravoval pět tanků T 72, vykolejily v sobotu ráno ve stanici Úvaly u Prahy. V sobotu a v neděli byla proto v této stanici, ležící na trati Praha-Kolín, omezena rychlost projíždějících vlaků. Při nehodě nebyl nikdo zraněn.

Dodatek

Mgr. Alena Janurová od roku 2016 pracuje na dohodu o provedení práce jako správce archivu městských kronik a katalogizuje veškeré dokumenty nalezené v archivu a dokumenty, které v současnosti do archivu přibývají jako přílohy kronik. Narodila se v r.1944 v Praze. Vystudovala Přírodovědeckou fakultu UK a doplnila si vzdělání v oboru Knihovnictví a informatika na filozofické fakultě UK v tříletém postgraduálním studiu. 10 roků pracovala v informačním oddělení

v redakci Zemských novin, později sloučených s jinými deníky do vydavatelství Vltava Labe Press . Od roku 1997 bydlí v Úvalech. Současně zpracovává retrospektivně kroniky za období 1992 – 2003, které městu chybí, ale některé byly částečně zpracovány v konceptech od minulých kronikářů. Sleduje život ve městě a spolu se členy Letopisecké komise zaznamenává denní dění a fotograficky a faktograficky jej dokumentuje právě pro potřeby archivu městských kronik.

Poznámka: *v návodech psaní městských kronik se doporučuje sjednocené psaní názvů Zastupitelstvo města a Rada města. V retrospektivním zápise v hlavních zprávách používám sjednoceného pojmenování, zachovávám však v přepisech ze Života Úval tehdy používané názvy a zkratky z důvodu, že není jasné, jestli se tak oficiálně oba termíny Zastupitelstvo města a Rada města – Městské zastupitelstvo a Rada MZ – nepoužívaly. V tehdejších zápisech z Rady se zkratka Rada MZ a termín Městské zastupitelstvo používá. Podle zákona o obcích z roku 410/1992 Sb. Jsou orgány obce/města - obecní/městské zastupitelstvo a obecní/městská rada; od působnosti zákona o obcích 128/2000 Sb. jsou orgány obce/města – zastupitelstvo obce/města a rada obce/města. Tudiž zkratky se v letech psaní kronik liší a po sjednocení při retrospektivních zápisech budou sjednoceny do r. 2000 jako Městské zastupitelstvo = MZ, veřejné zasedání městského zastupitelstva = VZMZ; Městská rada = MR a zasedání městské rady = ZMR (Janurová 2018).*

Zkratky:

ČOS – Československá obec sokolská

ČOV – čistírna odpadních vod

ČS – Česká spořitelna

KB – Komerční banka

MDDM – Městský dům dětí a mládeže – někdy zmiňován jen jako DDM

MěK – městská knihovna

MěNV – Městský národní výbor

MěÚ – Městský úřad

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠ – mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství a tělesné výchovy

MV KSČM – Městský výbor Komunistické stran Čech a Moravy

MZ – městské zastupitelstvo

ODS – Občanská demokratická strana

OF – Občanské fórum

RMZ – rady městského zastupitelstva

SBD – Stavební bytové družstvo

Kronikářský retrospektivní zápis 1994/2019

SP Praha – východ – Samostatná poliklinika Praha – východ

SPOZ – sbor pro občanské záležitosti

STE – Středočeská energetika (Kralupy)

SVaK – Středočeské vodovody a kanalizace

VB – Veřejná bezpečnost

ZŠ – základní škola

ZvPRŠ – Zvláštní a praktická rodinná škola